

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 8. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krona, 8 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 90 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje snaten popust.

Slovenskih sodnikov!

I.

„Die Prozessführung und Rechtsprechung muss nicht nur eine unparteiische sein, sie muss auch vor dem blossen Verdachte geschützt werden, es nicht zu sein.“

Prof. J. Vaigha.

Zopet se je imenoval nemški nacionalcalec za sodnika v Celju, in vse okolnosti tega imenovanja kažejo, da je še vedno v veljavi frivolni Gleispachov sistem.

Spominjamo se odstavka iz znamenitega govora poslanca Ploja v državnem zboru 21. majnika 1902. Dr. Ploj je dejal:

„Ta sistem bi se dal v kratkih besedah karakterizirati tako le: Slovencev se k sodnim mestom na Spodnjem Štajerskem in Koroškem ne pripuščajo, slovenski element se iz teh mest izpodriva, in na ta mesta se nameščajo nemško misleči sodniki, sodniki, kateri jezika prebivalstva sploh ne poznajo ali znajo le nepopolno, kateri ne poznajo življenjskih in pravnih navad tega ljudstva, in napram željam naroda glede pravosodja ne morejo biti tako blagohotni, kakor bi bili domači, iz tega naroda rojeni sodniki.“

Bolje ne bi mogel nikdo karakterizirati tega skozi in skozi zakonolomnega sistema. Stare so že pritožbe Slovencev o preziranju slovenščine pri sodiščih; nad trideset let že imamo zakonito zajamčeno pravico enakopravnosti slovenskega jezika v uradih, in vendar se še dogajajo tako kričeči slučajji, da bi ekselencia Klein, ko bi se zanimal zanje, ne mogel ponoviti bahavih besed, da ni povoda za reševanje avstrijske justice.

Kdor se hoče poučiti o razmerah pri sodiščih, naj čita poročilo posl. dr. Hrašovca na II. odvetniškem shodu, in vstajali mu bodo lasje

na glavi. Kdo bi n. pr. mogel verjeti, da se posebno pri kazenskem postopanju, kjer se vendar gre za moralno eksistenco obtoženčeve, kjer je še v normalnih razmerah nevarnost justičnih umorov velika, prezira jezik, ki ga stranke edino govore in razumejo. In vendar je tako. V popolnoma slovenskih okrajih se nameščajo sodniki, nevešči slovenščine, in to nameščanje se celo utemeljuje s trditvijo, da na Štajerskem in Koroškem zadostujejo uradniki, ki so narodnega jezika le delomazmožni.

Znano je, kak rešpekt ima kmetstvo ljudstvo pred sodno dvorano, in navadno rajši lomi kmetič par nemških besed, kakor da bi se zameril mogočnemu uradniku. Posledice so naravne; razsodbe, ki temelje na takem postopanju so nešteto krat vnebovpijoče.

Uradniki pa, kateri so prisegli, da bodo izpolnjevali pred vsem državne temeljne zakone, pomagajo si s smešno interpretacijo in razlagajo besede „v deželi navaden jezik“ z „v deželi pri sodnji navaden jezik“.

Sključimo se na sledeča izvajanja nemškega nacionalca dr. H. Grossa, profesorja na graškem vseučilišču. Ta učenjak pravi v svoji knjigi „Criminalpsychologie“* na str. 380:

„Oživiljajoča važnost jezika nas srečava kakor povsod, tako tudi pri našem (t. j. sodnem) delu pri vsakem koraku... Da mora kriminalist to prvo in najvažnejše sredstvo sporazumljenja popolnoma in natančno („vollständig und in allen seinen Feinheiten“) poznati, se razume samo ob sebi, toda zahtevati se mora od njega še več. Jaz zahtevam od njega, da skrbno prouči bistvo jezika samega, tega skrivnostnega in težavnega organizma.“

Na str. 382: „Kdor hoče proučiti značaj človekov, mora takoj od začetka posebno skrbno paziti na njegovo izražanje, kajti to je najznačilnejše, kar ima človek: Kakoršen jezik, takšen človek.“

* Dr. Hans Gross: Criminalpsychologie, Graz, Leuschner & Lubensky, 1898.

Da, ne le znanja književnega jezika, celo temeljito poznavanje ljudskega narečja zahteva prof. Gross.

„Kar mora vsak kriminalist brez pogojno znati, to je narečje tistih ljudij, s katerimi ima navadno opraviti; to smatram za tako potrebno, da se mi zdi naravnost brezvestno, če se kdo loti kriminalistike, pa ne pozna ljudskega narečja. Kdor ima v stvari le nekoliko izkušnje, mi ne more ugovarjati, da so se ravno radi neznanja narečja dogodila najhujša nesporazumljenja, da se je obrnila kaka izpovedba popolnoma narobe; taka nesporazumljenja se dogajajo, ki se ne morejo nikoli več popraviti, ker se navadno krivo protokolirajo, in se ne dajo potem niti s tajejem, niti z ugovarjanjem, niti z razlaganjem preurediti.“

Tako govori nemški učenjak. Kako sodbo bi neki izrazil o sodnih razmerah na Spodnjem Štajerskem? Koliko bi našel sodnikov, ki poznajo „bistvo narodovega jezika?“ Saj pravi Gross sam, da se to bistvo ne prouči s samo rabo jezika, in če se ga tudi govori vse življenje, ampak treba je resnih študij (str. 380.).

In v slovenskih krajih morajo „zadostovati“ ljudje, ki so slovenščine le deloma zmožni“. Ali po besedah prof. Grossa ni nastavljanje takih uradnikov brezvestnost?

Pri naših razmerah je popolnoma skoro izključeno, da bi kak sodnik — Nemec obvladal slovenski jezik in se poglubil v njega bistvo. Izključeno je to celo pri takih, ki so se učili slovenščine več let. Saj se ne poslužujejo našega jezika nikoli, in njihova govorica so k večjemu nemške misli prevedene na slovensko. Pri Nemcih tudi ni najti potrebne ljubezni za študij bistva jezika, ki ga oholo prezirajo. Še manj seveda je misliti na jezikovno zmožnost kurzovcev. Ne zdi se nam vredno dokazovati nesmisel, da bi se mogel naučiti v enem ali dveh letih trd Nemec slovenščine v 1. ali 2. urah na teden. Saj je dovolj znano in jasno, da so ti kurzi le lim, s katerim lovi stari lisjak Gleispach kaline.

LISTEK.

Kreolin.

Iz zapisnika nekega popotnika. — J. V.

Koncem julija 1846. sem se ukrcal v Vera-Cruz na francosko ladjo „Nepremagljiva“, da se popeljem zopet v Evropo. Imeli smo ugodno vreme in ladja je jadrjala po oceanu, kot ptica po zraku.

Bil sem že kakih osem do deset dni na morju, kar me nekega večera pokliče Alfred, sodnik kapitanov, na osamljen kraj.

Z Alfredom sva se spoznala še le na ladji, sva si takoj postala prijatelja.

— Ali poznate senoro Domeniko Grandivo?

— Sem še le par dni na ladji, premalo, da bi sklepal znanja s Španjolkami.

— Zdi se mi pa, da vam zelo ugaja.

— Kako mislite?

— Še danes sem videl, kako ste opazovali lepo popotnico.

— V resnici je lepa — sem rekel. — Ali poznate to gospo?

— Poznam jo — mi odvrne in se pazljivo ozre krog sebe; — in ako bi jo kdo tukaj tako

poznal, kakor jo poznam jaz, vrgli bi jo že davno v morje. Tem manj bi hotel kdo z njo obedovati, ali celo spregovoriti.

— Nehajte vendar, ta gospa je pravi angel.

— Poslušajte me, ako vas je volja — reče resno — kar vam bom povedal. Delajte se pred njo, kakor bi ne vedeli ničesar, ker, povem vam, Domenika ne odpusti nikdar. Pri obedu ne sedajte na njeno stran.

— Vraga, Alfred, menda vendar ne boste trdili, da imava opraviti z žensko zverjo? Ali se še nahajajo ženske, ki mešajo strup?

— Me hočete poslušati in molčati?

— Ne zahtevam ničesar, rad poslušam romane, koje pa že pozabim drugi dan. Prosim pripovedujte!

— Sediva na to desko!

V tem hipu je šla mimo naju, počasi in majestetično senora Domenika Grandiva. Slišal sem šum njene obleke in zdelo se mi je, da me je smehljaje pogledala.

— Moj Bog, kako je krasna, — sem vzkliknil.

— Vendar pripovedujte mi svojo pravljico.

— To ni pravljica, ampak dogodka, ki še ni končana.

Moj prijatelj je jel pripovedovati:

— Pravijo ljubosumen kakor tiger, bolje bi bilo, ako bi se reklo: ljubosumen, kakor Kreolin, in sicer, kakor Kreolin španske krvi.

Domenika Grandiva je bila stara komaj sedemnajst let, ko sta ji pomrla roditelja. Postala je posestnica vsega velikega premoženja. Njeno posestvo je oskrbovalo nekoliko sto zamorcev-sužnjov ter ji neslo letnih dohodkov 150.000 piastrov.

Tako velikansko posestvo, lepota in skrbna odgoja je dekletu privabilo mnogo snubačev. Kaj je brigalo mlado, brezskrbno dekle, ki je še vrednost zlata komaj poznalo, da se je treba tudi za starost okovati? Domenika je hotela mladega ljubimca, kakor so ga popisovali moderni francoski romani, katere je strastno čitala. Želela si je duhovitega, ljubeznjivega mladeniča za moža, ki bi ljubil tako vroče kot ona, in naj bi bil Francoz, ker Meksikanci imajo v resnici zelo visoka mnenja o viteških značajih francoskih plemenitnikov.

Med snubači, ki so prosili roko Domenike je bil tudi moj rojak, vitek in lep, mlad mož, lepega vedenja in duhovit.

Ta moj rojak je imel srečo, ali bolje rečeno, grozovito nesrečo, da je dobil roko najbogatejše posestnice v Ameriki.

Omenili smo te kurze le kot primero, kako se dela pri nas „jezikovna kvalifikacija“. Vsled takih razmer so pa tudi mogoče obravnave, kjer lomí sodnik — kadar že ni drugače — jezik strank, da je groza, in kjer se zopet stranke mučijo s par drobtinicami nemščine. In taka kolobocija se potem imenuje sodnijska razprava!

Slovenci smo vendar polnopravni državljani, in zahtevati smemo pravičnega pravosodja, čigar prvi predpogoj je, da se zna sodnik sporazumeti s strankami. Slovenski sodni okraji so večidel tako enojezični, da nemščina kot „v deželi navaden jezik“ ne pride v poštev. Glavna zahteva za vsakega, ki hoče postati v takih okrajih sodnik, mora biti, popolno znanje slovenščine, in ker ravno konkretne razmere kažejo, da pri Nemcih o taki jezikovni kvalifikaciji ne more biti govora, je naravna posledica, da zahtevamo za sodnike domačine Slovence!

Moška beseda.

Znano je že iz našega lista, kako delavska zavarovalnica proti nezgodam v Gradcu zaničljivo prezira slovenski jezik, in kako je vseh 20 posestnikov žag in mlinov v občini Kokarje odklonilo sprejem pisem tega zavoda, ker so bili na njih nemški naslovi in priložene nemške prejemanice za podpis, in kako so ti zavedni občani naznanili po svojem županstvu politični ekspozituri v Mozirje, da jim je delavska zadruga v Gradcu dolžna dopošiljati slovenske dopise.

C. kr. politična ekspozitura v Mozirju je na to izjavo sicer oskrbela slovenske dopise in prejemanice, a je obenem dala vse te zavedne možake poklicati na uradni dan v Mozirje. Toda kdor je možat in zaveden, ostane takšen v vseh slučajih, in takšne so se izkazali tudi ti možje, podali so namreč ekspozituri sledečo izjavo:

„Poročamo spoštljivo, da smo sprejeli od svojega županstva pozivnice na uradni dan v Mozirje v dan 24. junija 1905 ter naznanjamo, da se temu pozivu ne moremo odzvati in sicer ne iz sledečih razlogov:

1. Ta poziv je popolnoma odveč in nepotreben; kajti mi ne moremo pri zaslišanju ničesar družega povedati, nego to, da ne podpišemo nobene nemške prejemanice in ne moremo sprejeti nemško naslovljenih pisem, ker jih ne razumemo in ker nasprotujejo postavni ravnopravnosti slovenskega jezika, in to smo že s svojim podpisom pri županstvu občine Kokarje poročali.

2. Mi smatramo tamuradne pozivnice na uradni dan za sekature in za poškodovanje naših gospodarskih zadev. Tamkajšnji c. kr. urad nas hoče zaradi te opravičene odklonitve po ovinkih kaznovati s tem, da bi zamudili pri svoji lesni trgovini, oziroma gospodarstvu eden dan in sicer soboto, ki nam je zbog naslednje nedelje za gospodarstvo važnejši od drugih delavnikov.

3. Njegovo Veličanstvo naš presvitli cesar in kralj nam je z državnim osnovnim zakonom z dne 21. decembra 1867 potrdil veljavo slovenskega jezika v vseh uradih in javnem življenju: zato nimajo gospodje uradniki Njegove visoke vlade

nobene pravice nas vlačiti po uradih zaradi tega, ker smo odklonili sprejem pisem in prejemanice v tujem jeziku in ker zahtevamo dopise in naslove na pisemih in prejemanice v slovenskem jeziku.

5. Ker torej naše zaslihanje v tej zadevi ni potrebno, se izjavljamo, da pridemo v tamkajšnji c. kr. urad le tedaj, če bomo še enkrat pozvani, toda v tem slučaju zahtevamo za potne stroške in za zamudo pri trgovini, gospodarstvu in obrti vsak po 4 K odškodnine.

Končno se naj blagovoli naznanje vzeti, da smo brez prigovarjanja in prostovoljno odklonili sprejem nemško naslovljenih pisem in nemških prejemanic, da bomo tudi v prihodnje tako ravnali ter da smo tudi to izjavo podali prostovoljno.

V občini Kokarje, dne 22. junija 1905.

Sledi 20 podpisov.

Politična ekspozitura je res vse prizadete še enkrat povabila na uradni dan in tu je slišala izjavo povabljenih, da zahtevajo vse, karkoli se jim dostavlja, v slovenskem jeziku. Odškodnine za potne stroške jim ni izplačala, in si jo bodo poškodovanci iskali drugim potom.

Ta slučaj zopet kaže, kako potrebni so županski shodi in kako velike važnosti bi bilo, če bi, dokler nimamo za vsak okraj političnega društva, politično društvo „Naprej“ v Celju sklicalo v vsakem okraju vsako leto vsa županstva, oziroma občinske odbore okraja k skupnemu shodu, kjer bi se jim pravice občin obrazložile ter se jih poučilo, kako naj občine nastopajo nasproti vladi in njenim uradnikom, ki niso naklonjeni slovenskemu uradovanju in ki z nepotrebnimi pozivi na uradni dan provzročajo strankam pri gospodarstvu škodo.

V tem slučaju se je nazadnje izkazalo, da bi bil lahko samo eden pozvanec v imenu vseh prišel k ekspozituri ter za vse sprejel dotične dopise, s čim bi se jim prihranila zamuda in stroški, a ekspozitura je o tem lepo molčala. Pokazalo se je pa tudi, da občina ni dolžna za delavske zavarovalnice dostavljati strankam nobenih dopisov, ker to ne spada v njen delokrog, vendar se župan občine Kokarje ne bode branil dostavljati pisma delavske zavarovalnice proti nezgodam v Gradcu, če bodo na njih slovenski naslovi in če bodo priložene slovenske prejemanice. Občina hoče biti dobra varuhinja ne le samo jezikovnih, temveč tudi političnih, gospodarskih in vseh drugih pravic svojih občanov, a ob enem tudi zavedna, a ne slepa posredovalnica med vlado, zavarovalnicami in državljani.

Naša kmetijska šola.

Za ustanovitev obljubljenе nam kmetijske šole se vrše resne priprave. Da bode služila svojemu namenu, treba že v prvi vrsti pogojev za njen primeren, dober razvoj. Danes uspevajo kaj dobro le taki kmetijski zavodi, ki razpolagajo z velikimi sredstvi. Recimo, da v najugodnejšem slučaju štaj. deželni odbor tu ne bo vsaj bolj neumestno varčljiv, nego je pri drugih takih deželnih zavodih; vendar bi to še ne bilo vse, kar je potrebno, da nove šole ne bo primerjati s hirajočim detetom, kojega tudi najboljši zdravniki na noge spraviti ne morejo.

Odločilne važnosti je kraj, kjer se ustanovi tak zavod. V tem oziru se pa utegne grešiti najprej in najbolj na škodo splošnosti. Saj čujemo razne vesti iz raznih krajev, kje ima biti naša kmetijska šola; seveda končno vsaka vas na Spodnjem Štajerskem bi jo rada imela. Te besede naj veljajo našemu razumništvu, ki jih naj uvaža, ako mu je dobro delo za splošnost glavna stvar. Ne bodimo tesnosrčni, ker je vendar pomisliti, da šola ni namenjena eni vasi ali enemu okraju, ampak ona ima služiti kmetijsko-gospodarskim težnjam celega južnega Štajerskega. Tu je več krajev, ki bi bili primerni kot sedež za kmet.-gospodarski zavod, toda šola bode pa za zdaj le ena, in za to je treba odbrati od vseh takih krajev istega, ki bode najbolje služil kot podlaga bodočemu razvoju našega kmet. šolstva. Ne gre se torej niti za Šoštanj, niti za St. Jurij ob juž. žel., niti za Šmarje pri Jelsah i. t. d. ali za prebivalce teh krajev v ožjem pomenu besede, ampak tu se gre za povzdigo, razvoj in procvit spodnje-štajerskega kmetijstva in našega gospodarstva v celoti.

Kdo pa naj o tem odloča? Ista pravica, ki jo bo imel n. pr. šoštanjski, šentjurski ali šmarijski kmetovalec do bodoče kmetijske šole, gre pač tudi kmetovalcem vseh drugih krajev na Spodnjem Štajerskem brez izjeme, od Mure pa do Save in Sotle. Smešno torej, da se nahajajo vendar ljudje celo v krogih razumništvu, ki si prisvajajo nekake privilegije, predprave, potiskajoč koristi splošnosti za koristi posameznikov. Ko so se naši gospodje poslanci potegovali za kmetijsko šolo, zahtevali so jo za Spodnje Štajersko v splošnem, a ne za čisto gotov kraj posebej, ker bi je sicer sploh ne bili dobili.

Danes se še ne ve, kakšna podlaga se naj da novi kmetijski šoli. Ugibajo razno, a pravo bodo pogodili, če uvaža, potrebe vseh panog kmetijstva na Spodnjem Štajerskem. To vendar ne bo specialna šola za to ali ono kmetijsko stroko; tudi se ne bodo mladeniči pripravljali za uradniške poklice na raznih veleposestvih in graščinah, ampak podaje naj se jim **temeljno znanje**, ki je potrebno za umno gospodarjenje na naših kmetijskih posestvih, vendar vse nekako zaokroženo in v taki celoti, kakor odgovarja resničnim potrebam našega kmetijstva.

Kdor zahteva, da se bodoči naš kmetovalec naj uči na tej šoli le živinoreje, travništva, mlekarstva, morebiti še nekaj poljedelstva, češ drugi predmeti, kakor vinogradništvo, kletarstvo, sadjarstvo itd., gojijo se na drugih deželnih zavodih tako temeljito, da je nepotrebno sprejemati jih v učni načrt slovenske kmetijske šole, ta ne pozna naših teženj in osobito ne ve, da bi takšen pouk bil neceloten, nekaka raztrgana mreža, kar bi se silno maščevalo nad nami prej ali slej. Razne panoge kmetijstva so v tesni medsebojni zvezi, one se medsebojno podpirajo in spopolnjujejo, in to naravno razmerje naj se gojencem praktičnih kmetijskih šol vcepi v meso in kri ter se jim naj sploh pokaže, kako naj te razne panoge hodijo druga poleg druge in se umno spajajo, da se doseže čim večji gospodarski uspeh; torej nikakor ne kaže prikrojiti pouka enostranski, ker so potrebe našega kmetijskega gospodarstva mnogostranske. Naša dežela je rodovitna, v njej so zastopane vse najvažnejše panoge kmetijstva, a od kmetovalca vspričo današnjih okolištin pač ni zahtevati, da absolvirajo kar celo vrsto kmetijskih šol, da si povsod nekaj pridobi, kar potrebuje za svoje razmere. Ako se to uvaževalo ne bo, primerjamo lahko že zdaj bodočo kmetijsko šolo mrtvemu novorojenčku.

Da se pa šoli more dati zdrava, zgoraj označena podlaga, odločati bodo morali strokov-

Prvi meseci njunega zakona, kakor je že navadno, so bili zelo srečni. Hodila, jezdila, vozila sta se vedno skupaj, tudi na lov. In vsakdo ju je spoštoval in jima želel dolgo vrsto srečnih let. Pa tudi ljubezen ima svoj konec, kakor vsaka reč na svetu.

— Moj dragi pripovedovalec — mu rečem, ko bi imel to srečo, da bi ona postala moja žena, bi jo ljubil, dokler bi dihal. Jaz sem namreč ustvarjen tako, da bi ljubil eno in isto žensko, če bi trebaló, sto let. Ali je Domenika vdova?

— Kmalu boste slišali, le poslušajte:

Rekel sem, da tudi ljubezen ugasne.

Domenika in Henrik Darntal, tako se je imenoval srečni soprog, sta začela uganjati v svoji vili neumnosti. Prirejala sta vsakovrstne zabave in plese in jih tudi obiskovala.

Na nekem plesu spozna Henrik drugo Španjolko. Bila je ravno tako lepa kakor Grandiva, ali ponosnejša, nežnejša in poetična. In bilo je že tudi leto, odkar je ljubil svojo ženo. V ljubezni je pa to že dolg čas.

Pri svoji soprogi je zapazil tudi pregreho ali napako, ki ga je jako pretresla; pregreha, katera je v njegovih očeh bila pravo hudodelstvo.

Zapazil je, kako trdo je ravnala s svojimi črnimi sužnji. Sam pa je bil velik nasprotnik suženjstva. Nje ni ganila nobena prošnja, ne zdi-hovanje, ne bolestni klici mučenih.

Brezpomembni vzrok, če se je kdo malo bolj oddaljil ali kaj enakega, je bilo dovolj, da je dala ubogega zamorca bičati.

Pravili so, da je že kot mala deklica rada obiskovala „klet zamorcev“ in se tam zabavala z mukami sužnjev.

Pri prebivalcih mesta Vera Cruz je sicer bila poznana kot usmiljena gospodarica, a njenih 500 sužnjev je s strahom izgovarjalo njeno ime.

Henrik je šel večkrat v Vera Cruz, kjer je stanovala senora Ferdinanda, predmet njegovih misli. In tako sta se njuni srca vneli drug za drugega.

Sicer ta ljubezen ni bila prva pri senori Ferdinandi, ker je že marsikateremu uničila domači mir. Vendar je hodila na vsako veselico, kjer so občudovali njeno lepoto, se divili njenim lasem, ognjenim očem, rdečim ustnicam.

Vse te lastnosti so vzbudile ogenj v srcu ubogega Henrika in neka nevidna moč ga je vlekla k zapeljivi Španjolki. Njegov trud ni bil brezuspešen. Kmalu je bil srečen ljubimec te lepe zapeljivke.

Domeniki pa to ni ostalo prikrito. Nekaj je jela slutiti že po čudnem obnašanju svojega moža.

Zapovedala je svojim najlepšim in najzvestejšim sužnjem, naj skrivaj opazujejo korake Henrika. Zamorci so pa ljubili svojega gospoda in mu sporočili to, kar jim je ukazala gospodarica.

Nezvesti soprog je na videz takoj pretrgal zvezo s senoro ter poskušal zopet dobiti zaupanje pri svoji soprogi. Ali preveč se mu je tožilo po Ferdinandi. Ni mogel več strpeti in začel je pisati.

Riko, zvesti služabnik Darntalov, je imel nalogo, nesti ljubimsko pisemce k Ferdinandi in prinesiti odgovor.

Nekega večera, ko je solnce ravno zašlo in je vel lahek vetrič, je sedela Domenika na vrtu in vpraševala dve sužnji-zamorkinji, ki sta ravno prišli iz mesta. Tupatam se je slišal bolesten vzklík zamorcev, ki so še pod bičem stražnika vedno delali po kavinih nasadih. Henrik je ravno prišel po vrtu naglih korakov k Domeniki in še slišal besedo: „Torej veste za gotovo, da je bil Riko“, na kar sta služkinji prikimali in naglo odšli.

(Dalje prihodnjik.)

njaki in drugi organi čisto nepristranski, upoštevajoč potrebe vsega Spodnjega Štajerskega. Vsaj tu proč z vsakršno „protekcijo“; osebni, krajevni interesi naj se ne uvažujejo na škodo splošnim, deželnim interesom našega kmetijstva, zamera gor ali dol; kdor ima besedo, ravnaj pošteno in po svojem prepričanju v dobrem smislu za splošnost, napram koji je odgovoren za svoj tozadevni čin.

Kakor že zgoraj navedeno, nimajo še niti pičice učnega načrta za našo kmetijsko šolo. Dokler pa tega ni, čemu bi hodila posebna komisija po Spodnjem Štajerskem, da si ogleduje razna posestva, ki bi bila uporabna za novi zavod, in bi se najprimernejše zemljišče nakupilo. Ali bi ne bilo to čisto narobe? Najprej natančno izdelani učni načrt, ki se vsestranski prilagodi spodnještajerskim kmetijskim gospodarskim razmeram in potrebam, ta načrt naj vsak ud komisije dobro prouči in se vsaj v izvlečku tudi objavi, potem šele pride vse drugo. Drži kravo za roge, ne za rep!

Nehote se spominjam nekega bogatega vinotrčca, ki je bil velik „mazač“ (pančar), kakor se je pozneje dognalo. Zgradivši si novo veliko klet s precejšnjimi žrtvami, se šele spomni nesreče, da je pozabil v bližini najti najprej dober studenec, ki bi mu dajal potrebno množino vode za njegove kletarske manipulacije. Ves nesrečen vsklikne, a prepozno: „Kako vendar se bodo moji zvesti odjemalci mogli tako hitro privaditi naravnemu vinu?“

Ravno tako važno, kakor je važna ustanovitev bodoče naše kmetijske šole za naša gospodarska stremjenja v obče, bode imenovanje učnih strokovnih močij za to šolo. Kandidatov se ne manjka, in ker je med njimi tudi par rojenih „protežerjev“, bode volitev menda prav lahka; ali pa bode ta volitev za splošnost tudi srečna?

Sokolski vestnik.

— O namenu sokolskih društev. Važen, nad vse pomemben je namen sokolskih društev. Slovanska pesem pripoveduje o dveh junakih, ki sta v mladosti hodila v lesovje in tam z mečem in mlatom in sulico vadila svoje roke. In ko so jima dorasle roke, in sta udarila na sovraga, in bila je, pravi pesem, njih srditost, kakor vihar na nebu: v dedno jima deželo pa se je vrnila prejšnja blaginja. No, dandanes ne odločuje surova sila o blaginji naroda, pred vsem pa se je nam Slovencem braniti le z uma svitlim mečem. A kljub temu imejo telesne vaje še dandanes veliko važnost. Kdor vadi svoje roke, kdor krepi in zdravó ohranja svoje telo, ta ž njim krepi tudi svojega duha, mu stvarja čvrst in zdrav temelj, dobro podlago za orožarno uma ostrega orožja. S telesnimi vajami pa hoče Sokolstvo narodu ojačiti tudi voljo, ž njimi pa tudi vzmnožiti in izpolniti mu delavno moč — saj zdravo in krepko telo je zmožno večjega vztrajnejšega in boljšega dela, dobro in izdatno telo pa je vir blaginji, dobremu gmotnemu položaju. In tako je uspeh, h kateremu hoče pripomoči Sokolstvo, podoben onemu, ki sta ga dosegla slovanska junaka v slovanski pesmi: blaginja namreč in sreča naroda na rodnih, na dednih mu tleh.

Delo, to je naše geslo! Ne sulica, ne meč, tudi ne kakšno popolnejše orožje je naša obramba. Delo posameznika in skupno delo, organizirano in disciplinirano delo vseh bodi naša zaščita proti sovražnikom, ki bi, da zopet govorim po slovanski pesmi, „prišli v našo dedino in s tujimi besedami nam hoteli ukazovati, klanjati se njih bogovom!“

Slovanske barve nosijo naši prapori! Slovani smo, Slovenci smo in svojo domovino ljubimo iz vsega svojega srca, njej je posvečeno naše delo, njej velja naše življenje. Nad slovanskimi bojami, glejte, pa se blesti sokol — ali veste, kaj pomeni ta naš simbol? Naj ga razložim z besedami enega izmed ustanovnikov slovanskega sokolstva, dr. Edvarda Grégra: Kakor sokol ljubi solčno svetlobo, ker je ptica jasnega dneva in ne temne noči, tako se tudi mi odvrčamo od teme, od črne noči nevednosti in blodenj in potapljammo svojega duha edino v jasnih valovih prosvete in resnice.

Iz govora dr. Murnika, načelnika, „Ljubljanskega Sokola“.

— „Savinski Sokol“. Deputacija našega „Sokola“ je obiskala zadnji čas najbližnje trge Savinske doline in bila povsod sprejeta z veliko navdušenostjo. Njen trud in njena požrtvovalnost v prid in razvoj sokolske misli ni bila zastoj.

Na novo položeno, trdno podlago smo jeli polagati kamen na kamen in naš zid raste, vzpenja se vedno više in više. K temu delu so se odzvali mili naši sosedje, naše dame in zavedni možje so nam priskočili z radostjo na pomoč; nabrali smo mnogo izvršujočih, kakor tudi podpirajočih udov in vrhu tega smo še razdelili mnogo blokov med cenjene dame, katere, kakor smo se prepričali pridno nabirajo, tako da bo tudi naš gmotni položaj kmalu ojačen. Ne meneč se za vse drugo, smo potovali vsako nedeljo, da spoznamo tudi misli naših sosedov. Prišli smo v Braslovče! Ta trg je počastil pred kratkim brat „Celjski Sokol“ s svojim poletom, in od tedaj so se jeli Braslovčani zanimati za našo stvar. Kot goreč žarek je prešinilo nekaj dobra srca naših mladeničev in mož, tleti je jelo v njih prsih, vzbudila se je bila

želja in neka nevidna moč jih je vlekla pod prapor drznega „Sokola“. Zaživelo je v njih in to ni izginilo, kar so pokazali sami. V velikem številu so sledili klicu — in sedaj so naši. Še vedno nam prihajajo prijetni glasovi, da žele še ostali braslovški fantje stopiti med brate „Sokole“. Pozdravljamo vas, pridite in delati bomo z združenimi močmi za ljubljani naš narod, da se ne bo več naš sovrag repenčil na površju, da bomo stali nepremagljivo in trdno na braniku, raz kojega bo plapolal naš prapor.

Šli smo dalje! Pot nas je privedel tudi na Vransko in Št. Jur. Tukaj moramo posebno naglašati veliko zanimanje in navdušenje šentjurskih mladeničev, ki so nam, vozečim se skozi vas Pondor, zatrobili mogočno sokolsko generalno koračnico. Presenečeni smo vstali v vozu ter odzdravljali na njih pozdrave. Voz je že drdral daleč po prašni cesti, a vedno se je slišal tresoč glas roga, in krepki nazdar-klici so odmevali v večernem hladu. Tako bi moralo biti povsod, tako bi se naj zanimala naša mladina za prekoristno narodno stvar. Iz tega smo pač spoznali, da čita naše ljudstvo slovenske časopise, da zasleduje pazno poročila društvenega gibanja v našem glasilu „Domovini“. Čast vsem zavednim fantom; le tako naprej, in gotovo bo zmaga naša. Kot prepojenj z najboljšim upom smo šli do gostilne g. Južne. Čeprav smo se malo zakasnili, vendar je bilo še precejšno število narodnih mož, čakajočih v imenovani gostilni. Tu moramo pač v prvi vrsti pohvaliti že sivolasega moža — gostilničarja samega. Prvi stopil je k nam, stisnil nam roke ter obljubil delovati z nami, nam pomagati in nas podpirati, kolikor bo v njegovi moči. Na to so nam obljubili podporo še drugi gospodje, in vračali smo se z radostjo, uverjeni, da je bil naš pot plačan, da bo rodila naša setev obilen sad. Na Vranskem smo razdelili nekaj blokov med narodne gospice in gospe, ki so takoj nabrale precejšno svoto. Ker nam čas ne dopušča obiskati sedaj tudi Gornjesavinsko dolino, smo sklenili, preiti v Šaleško dolino. Tudi tukaj hočemo potrkati na dobra srca v polni nadi, da nam jih odpro ter nam skočijo tudi oni na pomoč. V nedeljo, dne 27. t. m. se pripelje deputacija „Savinskega Sokola“ s popoldanskim vlakom v Šoštanj ter se ustavi v gostilni g. Rajšterja. Pridite sigurno in mnogobrojno vsi šoštanjski narodnjaki, da bo naš „Sokol“ razkril svoji mogočni peruti tudi nad Šaleško dolino. Ker nam primanjkuje časa, da bi posetili tudi Velenje, vabimo obenem tudi Velenjčane: Zberite se ta dan v Šoštanju do zadnjega! Z večernim vlakom odrine deputacija zopet nazaj ter poseti med potjo Rečico na Paki ob pol 8. uri zvečer v gostilni g. Kranjca. Naše geslo bodi: „Vsi na krov“. Na veselo svidenje!

— Brežiški Sokol. Dne 20. t. m. je vrli Brežiški Sokol priredil peš-izlet v Globoko, prijazni kraj brežke okolice, kjer se je vršil prvi slovenski tabor. Povsod pozdravlja slovensko ljudstvo čile Sokole radostno iznenađeno, in kamor pridejo, se zbere okolu njih v kratkem času velika množica ljudi, ki jasno kažejo svoje veselje in navdušenje nad društvom, v katerem se zbirajo najboljše moči našega rodu. Tako je bilo tudi v nedeljo.

Prostor, kjer se je Sokol ustavil, je bil okrašen z narodnimi zastavami. Velika množica zavednih kmetov iz Globokega in najboljših odličnjakov iz bližnjih Pišec je zaorila prišedšim Sokolom naproti gromoviti živio in Nazdar, in vrli tamburaški zbor „Grlica“ iz Pišec je dovršeno sviral narodne pesni in koračnice.

Hitro se je pomešala rudeča boja sokolskih srajc med narod; povsod je vladala prisrčnost in edinstvo, tako da je bilo veselje gledati to bujno sliko. — Nato je odlični župan Globoški, g. Kene, v iskrenih in jedrnatih besedah pozdravil društvo, v imenu katerega se mu je zahvalil starosta dr. Strašek, razlagajoč ob enem pomen sokolskih izletov in sokolsko idejo. Hitro je pošel odmerjen čas. Kakor je bil sprejem prisrčen, tako smo si tudi pri odhajanju iskreno segali v roke v nadi, da se kmalu zopet vidimo.

Toda veselja je bilo kmalu konec, ko je prikorakal Sokol do nemškega pufštajna v Brežicah. Tu se nakrat spusti z povzdignjeno roko pred sokolske vrste v policijsko uniformo preoblečena poulična hoteč ustaviti strumno četo. Toda kakor elastično žogo so odbijale sokolske rame to nesrečno človeče. No, pri tretjem čveterostopu se mu je vendar posrečilo kosti svojega rojstva rešiti na prosto, nakar je glasno zahvalil Boga, da je srečno „ven“ prišel. Seveda je bil to le odposlanec one druhal, ki je bila zbrana pred nemškim kurjekom in stala strammdeutsch visoka gospoda in navadni fakini v prijateljskem soglasju, čakajoč sokolskega poraza. Toda gospoda brežka: ni ga bilo in ga ne bo!

Kaj ne? to vas bode v oči, vi puhli renegati, vi barabski odpadniki naše narodnosti, da sta v našo sredino vstopila vrla moža, odvetnik in notar! Kaj ne? to je preveč naenkrat požreti, in najboljše kaže, jezico si ohladiti nad Sokoli.

Pravijo, da je vže preveč celo dičnemu črnokemu županu, figurantu Gustlu in tetki konkubini, a nič manje ne srditemu tevtonu Schnidderschütttschu in drugim. Potočite se, gospoda, pride še gorše; do tistihmal pa „Heul und Sieg!“

— „Murski Sokol“ poleti dne 27. t. m. z godbo na čelu na Moto ter priredi v logu pri Muri veselico. Na sporedu je godba in šaloigra „Lokavi snubač“. Nato si bomo pekli krapce, ribe in prašička na ražnju. — Gotovo bo zanimalo tudi plesanje „Kola“, ko se bo sukal tu čil „Sokol“ z mično mursko-poljsko devojkjo, tam fletna „Sokolica“ s korenitim možem v narodni noši! Veselica se konča s plesom pri Senčarju.

Dragi štajerski rojaki!

Dne 10. septembra t. l. odkrijejo v Ljubljani slavnemu dr. Francetu Prešernu spomenik. Naša narodna čast zahteva, da se udeležimo tega slavlja v mnogobrojnem številu. Da bo pa vdeležba posameznikov kakor tudi slavnim društvom olajšana, se je obrnil podpisani odbor za posebni vlak k Prešernovi slavnosti do slavne južne železnice za dovoljenje polovične vožne. Južna železnica je tej prošnji tudi ustregla.

Vlak bo vozil dne 10. septembra iz Gradca približno ob 4. uri zjutraj in bo prišel v Ljubljano ob 9. uri dopoldne, tako da se lahko vdeležimo slovesnosti, ki se prične ob 10. uri dopoldne. Vstavil se bo vlak na vseh postajah od Maribora do Zidanega mostu, pred Mariborom pa tudi v Špielfeldu in Pesnici. Odhod iz Ljubljane pa bo 11. septembra ob 4. uri zjutraj, tako da bo vsak pravočasno na svojem domu. Vdeleženci se morajo vrniti s posebnim vlakom, zakaj če se vrnejo z drugim, morajo plačati za nazaj celo voznino. Natančni vozni red se še objavi.

Kdor tedaj namerava udeležiti se imenovane slavlja, naj takoj naznani najkasneje do 29. t. m. svoje ime, stan in natančen naslov, in pa v katerem razredu se peljati želi. Denar za polovično vožnjo od postaje, kjer vstopi do Ljubljane in nazaj in 40 v za stroške naj pa vpošlje najdalje do 3. septembra t. l. na zdoljni naslov, ker se bodo izdajali vozni listki v Gradcu. Vožne cene s stroški po 40 vin. vred:

III. razred: II. razred:

Gradec-Ljubljana in nazaj	K 10'—	K 15'10
Spielfeld-	7'10	10'70
Pesnica-	7'10	10'70
Maribor-	7'10	10'70
Fram-	6'20	9'20
Pragersko-	6'20	9'20
Sl. Bistrica-	5'40	8'—
Poljčane-	5'40	8'—
Ponikva-	4'60	6'90
Grobelno-	4'60	6'90
Sv. Jurij-	4'30	6'30
Štore-	4'30	6'30
Celje-	3'90	5'70
Laško-	3'50	5'10
R. Toplice-	3'50	5'10
Zid. most-	3'10	4'50

Udeleženci iz Celja in okolice naj se javijo v pisarni dr. Karlovškega.

Otroci morajo plačati isto ceno kot odrastli. Natančen vspeled prihoda in odhoda posebnega vlaka na raznih postajah se bo naznanil pravočasno; istotako bodo vdeležniki naročene vožne listke ob pravem času prejeli.

Rojaki! Vdeležite se odkritja Prešernovega spomenika v kar največjem številu! Naš posebni vlak naj bo priča, da še živimo in vemo ceniti in častiti naše velikane!

V Gradcu, 21. avgusta 1905.

Odbor za posebni vlak k Prešernovi slavnosti v društvu „Naprej“ v Gradcu, Jakominigasse 3, I.

Slovenci! podpirajte samo narodne trgovine in obrti v Celju!

Poročilo o zborovanju moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Jurju ob juž. žel.

V nedeljo, dne 20. avgusta popoldne se je zbralo v gostilni pri Cestnem Jožku lepo število občinstva. Odzvalo se je vabilu precej Celjanov, pa tudi prijatelji iz Grobelnega, Teharjev in Štor so prišli.

Zborovanje je otvoril tajnik g. Josip Čulek ter pred vsem pozdravil vse navzoče goste s krepkim živio. Nato poroča o delovanju podružnice v preteklem letu, prečita važne dopise vodstva družbe.

Pregledovalci račune pregledajo, odobrijo in podpišejo.

Izvolil se je nov odbor, kakor sledi: g. Fr. Praunseis, predsednik; g. dr. Štor, predsednikov namestnik; g. K. Kveder, tajnik; g. O. Kartin, namestnik; g. Jelšnik, blagajnik; g. Zdolšek-Podgorski, blagajnikov namestnik; g. A. Recelj, odbornik.

G. dr. Štor je v jedernatem govoru navduševal in vzpodbujal navzoče k neumornemu delu

za prosep društva ter toplo priporočal vsem pristop, komur je mar naš obstoj in napredek.

Opozoril nas je tudi, da namerava družba sv. Cirila in Metoda prirediti svojo veliko skupščino letos v št. Jurju, ter da naj št. Jurčanje v to svrhu vse potrebno ukrenejo za dostojen sprejem milih gostov.

Pred sprejemom novih udov se je novo izvoljeni blagajnik g. Jelšnik, v lepih besedah obrnil do požrtvovalnih src občinstva, na kar je pristopilo 19 novih udov.

Vrtni koncert, ki se je vršil po zborovanju, je obsegal petje št. Jurskega mešanega zbora, tamburanje dveh šentjurskih tamburaških zborov pod spretnimi vodstvi gospoda učitelja Čuleka, oziroma gospoda organista Ocvirka, in petje št. Jurij je v muzikalnem oziru za Slovence velepomembno. Ta trg nam je podal štiri skladatelje iz veleocenjene Ipavčeve rodbine, brez katerih si slovenske glasbe niti misliti ne moremo. Tudi župnik Ripsl pel je tukaj svoje, kakor se je izrazil škof Slomšek — krasne narodne — a malo preveč „mokre“ pesmi in pesnik Terstenjak je zapel tukaj „Tam za goro zvezda sveti“, Orožen pa „Kje so moje rožice“. Na teh za slovensko glasbeno literaturo, skoro bi rekli, klasičnih tleh — se je razvil pred 6. leti pod učiteljem Mundo mešan zbor, katerega krasoti smo se divili strme! A zatem je ostal le lep moški četverspev Uršič — Kveder — Čulek — Recelj, sedaj na Slovenskem kot moški četverspev redka prikazen. Sicer pa je št. Jurij umolknil, in zelo smo se vzradostili, zagledavši sedaj enkrat lep mešan zbor 16 dam s krasnimi glasovi in šestimi gospodi, izvrstnimi, a za damsko večino malo da ne nezadostnimi glasovi. Predavanje je bilo prav lepo — celoten uspeh se je dvignil nad srednjo kakovost naših mešanih zborov.

Letos se je šentjurski mešan zbor dvignil v družbo svojih vrlo uspešnih bratskih mešanih zborov v Celju, št. Pavlu, Žalcu, v Šmarju, v Brežicah itd. in radostimo se prihodnje leto pri skupnem nastopu teh društev v Celju opaziti tudi vrle šentjurčane. Gospoda Čulek in Ocvirk, le pridno na delo! Izvezbajta posebno še moške glasove — saj pri nedeljskem nastopu smo slišali jako lepe glasove. Kmečki fantje, hajd v pevski zbor! Upamo, da vas še slišimo pri sestanku Ciril in Metodove skupščine v št. Jurju.

Končno omenimo z veseljem, da sta oba tamburaška zbora krasno svirala, in tudi te bi radi Celjani enkrat združene slišali v naši sredini. Na svidenje na skupščini!

Domače in druge vesti.

— **Obrtni shodi.** Slovensko obrtno društvo v Celju je začelo prirejati zaupne shode slovenskih trgovcev in obrtnikov, da pospeši organizacijo njihovega stanu in zaneše v najširše vrste misel najožje skupnosti celjskih in bližnjih Slovencev v gospodarskem oziru. Ti shodi so eminentne važnosti, zato jih pozdravljamo prepričani, da smo krenili pravo pot, ki pelje k osamosvojitvi. Ta svoj program bomo širili in ne mirovali tako dolgo, dokler ne bo sp. Štajer prepojen pravega narodnega duha. Braniti se moramo zoper nadutost in požrešnost germansko; ker smo prosvitljen narod, a ne kot celjski inteligentni barbari, zato ne nastopamo s surovo silo, ampak pojdemo zakonito pot. Ker se zavedamo, da je pravica in bodočnost naša, smo si izbrali mirno, dostojno samoobrambo, k tolovajskim izgredom silijo oni elementi, ki so obupali, da bi mogli pravičnim potom izpeljati svoja nasilstva, ki vidijo, da so na krivični stezi, in se jim ladja potaplja. To bodi naš odgovor na celjska razbojništva!

— **Zaplenjeni naš članek „Nemška tolovajstva v Celju“** v števil. 64. je objavil v četrtek celovski „Mir“ v polnem obsegu, ne da bi bil zaplenjen. V Celju velja za Slovence izjemno stanje.

— **„Slovensko delavsko podporno društvo“** v Celju priredi v soboto, dne 26. avgusta t. l., ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih odhodnico svojemu marljivemu podpredsedniku in pevovodji g. M. Buhu. — Vsi člani in prijatelji društva se najviljudneje vabijo.

— **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v št. Jurju ob juž. žel.** imela je včeraj 24. t. m. odborovo sejo, katere se je udeležilo tudi mnogo drugih udov in je soglasno sprejela resolucijo po nasvetu g. dr. Fr. Štora, da z veseljem pozdravlja sklep glavnega vodstva družbe, da se vrši letošnja glavna XX. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v št. Jurju ob juž. žel.

— **Ptujska gimnazija in pripravnica.** Nemškutarski ptujski „Štajerc“, ki je še pred

kratkim pisaril, da slovenskemu kmetu ni treba dati otrok študirat, je sedaj naenkrat začel prigovarjati slovenskim kmetom, naj dajo svoje sinove v ptujsko gimnazijo! „Štajerc“ seveda hvali to gimnazijo na vse pretege, kakor sploh hvali ta list vse, kar je nemško. Mi pa, ki poznamo dobro razmere na ptujski gimnaziji, tega zavoda nikakor ne moremo priporočati. Na ptujski gimnaziji so vsi profesorji razun enega, ki poučuje slovenščino, sami trdi Nemci. Gorje dijaku, ki vstopi v prvi razred ptujske gimnazije, in ne zna popolnoma nemški! Naravno je torej, da se slovenski dijaki boje nemške ptujske gimnazije in da rajše gredo v Maribor ali Celje, kjer se v nekaterih predmetih tudi slovenski poučuje. Tako je obiskovalo preteklo leto Mariborsko gimnazijo 342 Slovencev, dočim je bilo na ptujski gimnaziji le 26 Slovencev in 149 Nemcev! Med temi 149 Nemci jih je bilo v „studentenheimu“ 74 in od teh 74 je padel, kakor poročajo nemški listi, samo eden, dočim jih je od ostalih Nemcev in Slovencev padlo, oziroma dobilo poskušnjo 44. Kakor kaže ta slučaj, je nemška ptujska gimnazija pač res dobra za nemške dijake, ki se nahajajo v „studentenheimu“, dočim se je slovenski dijaki po vsej pravici boje. Ornig, ki je dal za nemške dijake napraviti „Studentenheim“, bi seveda zdaj rad zvabil tudi slovenske dijake na ptujsko gimnazijo, kateri bi bili na milost in nemilost podvrženi nemškemu profesorjem. To hoče Ornig doseči z novim pripravljalnim razredom, kateri se bode otvoril s prihodnjim šolskim letom in za katerega nemškutarski „Šajerc“ prav pridno agitira. Vendar pa ne bode nobeden kmet tako neumen, da bi dal svojega dečka v pripravljalni razred v Ptuj, kjer bi moral za njega eno celo leto hrano, obleko in šolnino plačevati, dočim vsak učitelj na deželi rad pripravlja dečka za sprejem v gimnazijo in torej doma brez stroškov isto doseže kakor v pripravljalnem razredu! Ako tudi ni učenec v nemščini popolnoma podkovan, to prav nič ne ovira, ker se itak na gimnaziji v Mariboru in Celju poučuje v nižji gimnaziji polovica predmetov v slovenskem jeziku, dočim je na ptujski gimnaziji že prvo leto vse nemško. Celo za pripravljalni razred bil je imenovan učiteljem trd Nemec. In tak človek naj bi pripravljaj slovenske učence za nemško gimnazijo! Ako je Ornigu res na tem ležeče, da slovenski fantje obišejo ptujsko gimnazijo, potem naj skrbi za to, da dobimo v Ptaju v nižjih razredih tamošnje slovenske paralelke! Stariši, ki hočete dati svoje sinove študirat, bodite torej previdni, in nikar se ne dajte zapeljati nemškutarskemu „Štajercu“. Za slovenske dijake priporočamo vam edino le slovenske oddelke na gimnazijah v Celju in Mariboru.

— **Narodna slavnost v Slov. Bistrici,** v nedeljo, dne 27. avgusta t. l. v „Narodnem domu“, obeta postati sijajna manifestacija slovenskega življa od blizu in daleč. Ta dan hočemo pokazati našim nasprotnikom, da bedimo in hočemo živeti. Radi bi nas zanimali, toda oholi tujec bo videl, da je še naša okolica slovenska in da peščica nemškutarjev, ki se je naselila v Slov. Bistrici, kar izgine napram ogromni masi našega ljudstva. — Udeležimo se tedaj te slavnosti, pohitimo v naš „Narodni dom“, kojega vrt bo ta dan v svatovski opravi, da dostojno sprejememo mile goste. Za raznovrstno zabavo bo najboljšo preskrbljeno. Pri vstopu dobi vsak udeleženec narodni znak, ki ga mora vidno nositi; nastavljeni bodo tudi reditelji, ki bodo pazili, da se ne vrine kaka nemčurska golazen v pošteno slovensko družbo. Proč žnjimi, ki se pridejo ob takih prilikah hliniti in prilizovat našim ljudjem, češ, saj smo tudi mi dobri Slovenci; toda v resnici pa ljubijo le slovenske groše, a družega nič; prepričani so ti želodarji, da lahko kmalo gredo s trebuhom za kruhom, če njim Slovenci ne bodo polnili nemčurskih malh. — Cenjenim gostom, ki pridejo z vlakom, bodo na kolodvoru vozovi na razpolago. Na veselo svidenje vsi, ki v nas bije slovensko srce za milo domovino! Na zdar!

— **Slovenska Bistrica.** Slovenske slavnosti so v Slovenski Bistrici sploh nekaj redkega; gotovo pa še doslej za nobeno ni bilo v celem okraju toliko zanimanja, kakor za letošnjo. Prav vesela poročila o mnogobrojni udeležbi dohajajo iz sosednjih župnij. Osobito Makolčani in Laporjani nas hočejo presenetiti in nastopijo tudi z lastnimi pevskimi zbori. Danes še enkrat poziv-

ljamo vse zavedne narodnjake — posebno v pohorskih občinah — da privabijo čim več ljudstva v nedeljo v Slovensko Bistrico. Pri tej slavnosti moramo dati primeren odgovor na izzivajoče prireditve naših ljubeznjivih nemškutarčkov, kot je bila lanska na občinske stroške prirejena Stiegerjeva in letošnja „šulferajnska“ slavnost; manifestirati hočemo in dokazati slovenskemu svetu, da še bijejo slovenska srca v našem okraju, dokazati pa tudi našim posili-nemcem, da še niso tako varni na krmilu, kakor si domišljajo, in da bodo morali z nami pač vsikdar računati, zavrniti moramo že brezmejno predrznost in ošabnost nemškutarske klike v prave meje. Pridite torej vsi, ki vam je mar naš napredek! Pridite in veselite se z nami! — Obračamo se pa tudi do drugih krajev s pozivom, da se udeležijo naše slavnosti. Osobito je želeti, da nas posetijo zunanja društva. Ogromno dela in velikega truda je trebalo, da je bila slavnost omogočena. Vodila nas je pri tem le ena misel: zopet do ugleda spraviti v našem okraju od nemških privandrancev in njihovih podrepnikov tako zaničevano in od c. kr. uradov vedno bolj zapostavljano slovenščino, privedi našega kmeta do spoznanja njegovih pravic in vzbuditi mu slovensko zavest. Rodoljubi! Upoštevajte naš trud, požrtvovalnost peščice za najsvetejše narodne svetinje se borečih Slovencev in se odzovite naši prošnji v velikem številu, da bode dosežen ne le moralni, ampak tudi materialni uspeh narodne slavnosti. Gospodje akademiki, pridite v našo sredo! Tu se vam nudi najlepša prilika dotike s poukazelnim kmetijskim stanom; obširno, malo obdelano polje. Vi vsi, ki vam je mar za napredek slovenske stvari, vsi ste prav pristrčno vabljeni. 27. avgust mora biti za Slovensko Bistrico zares slovenski dan.

— **Slovenska Bistrica.** Na mnogostranska vprašanja naznanja pripravljalni odbor za prireditve narodne slavnosti dne 27. t. m., da bode skrbel za vozove od kolodvara v mesto ob pol 9. in pol 12. uri dopoldne in ob 4. uri popoldne. Pri slavnosti sodeluje namestu zagrebske vojaške godbe, ki je odišla na velike vojaške vaje, polnoštevilna šoštanjka narodna godba. Čisti dobiček je namenjen „Družbi sv. Cirila in Metoda“. Torej, nemčurski trgovci in obrtniki, za vas ni vstopa!

— **Svojo ženo je ustrelil pri Sv. Antonu** v Slov. gorah Franc Plohl iz Gabernika. Franc Plohl se je oženil pred poldrugim letom, a je vedno grozil svoji ženi, da jo bo ustrelil. Raditega se je njegova žena Eva preselila k svoji materi. Ko sta v nedeljo šli z materjo k maši, čakal je Plohl v gozdu in ustrelil petkrat na svojo ženo, povspel se potem na kolo in se odpeljal. V sled strelav je pričela goreti tudi obleka umorjene. Eva Plohl je bila v blagoslovljenem stanju. Morilec je bil zagrizen pristaš ptujskega „Štajerca“. V njem je nedavno strupeno napadel narodnega poštarja, g. Koserja. Ko je bil ta fant učenec domače šole, je takratni nadučitelj rekel očetu: „Ako nimate vi šibe za Francka, bode pa on imel za vas palico“. In res, ko je bil fant star še komaj 18 let, je že pretepal svojega očeta. Odgoja! Morilca so v Gradcu izročili deželnemu sodišču. — O zločinu se nam še poroča: Grabšćinski breg. Tu je v nedeljo zjutraj ob četrtna pet vstrelil Franc Plohl, dober posestnik iz Gabernika, svojo ženo Evo Plohl. Fr. Plohl, star 30 let, se je oženil lansko leto z Evo Plohl, hčerko vdove Plohl, posestnice na Senčaku. Zakon ni bil srečen. Mož ni maral za ženo, jo neznosno trpinčil ter ji pretil, da jo vstrelji. Žena je bežala na dom k svoji materi in tam že bila skoraj pol leta. Mož se je med tem okoli vozaril in zapravljal, da je morala sodnija vmes poseči, da reši ženo polovico. Fr. Plohl na videz zbolil ter se pelje v Gradec v bolnišnico. A v četrtek 17. t. m. dobi žena Eva Plohl ponoči iz Puntigama telegram, da je mož umrl. Pa še tisto noč je bil Fr. Plohl doma v Gaberniku ter se peljal na dom svoje žene z maščevalnim namenom, a žene ni dobil, ker je odšla v Ptuj. V nedeljo 20. t. m. pa gre Fr. Plohl svojo ženo čakati, da bi jo umoril. Hotel jo je menda v hiši umoriti, a gotovo se je vstrašil dveh mož, ki sta do štirih zjutraj stražila hišo, ker sta se mati in hčerka bali kakšnega nočnega napada. Četrtna pet pa gresta mati in hčerka, Fr. Plohlova žena, k maši v farno cerkev k sv. Lovrencu v Slov. Gor. Eva še reče materi: „Mati, danes pa grem tako brez skrbi in vesela k maši.“ Komaj ste 180 korakov od hiše, zasliši mati ki je šla kakih 10 korakov naprej, močen strel in vidi svojo hčerko pasti. Iz zasede namreč je naperil Fr. Plohl puško lafošejko na svojo ženo ter jo zadel v nogo, da bi mu ne mogla uiti. Zdajci skoči morilec iz grmovja k Evi, ji pritisne puško na desne prsi ter vstrelji tako, da se je ubogi ženi še obleka vžgala. Plohl menja patrone ter sproži ženi tretji strel v trebuh — Eva je

bila v blagoslovljenem stanu — a četrta krogla je obitčala v obleki, ker je bila Eva podvezana. Mati ni mogla vsled strahu se niti ganiti, niti na pomoč klicati. Ko pa vidi obleko goreti, se zave ter začne bežati in na pomoč klicati. Vpitje in strel je slišal Evin brat ter prihitel na lice mesta, kjer pa morilca že več ni bilo. Brat prestrašen vpraša: „Jezus, Eva kaj, se je zgodilo?“ A ona dvakrat odgovori: „Plohl me je vstrelil.“ Eva je še živela kakšnih 25 minut ter umrla; njen mož, morilec, pa je menda hitel, da doseže bližnjo mažarsko mejo, kajti v tej smeri so ga baje ljudje videli bežati.

— **Ljudski glas, božji glas.** Prejeli smo iz naroda: Ne bi li kazalo zavoljo teh tolovajstev v Celju prirediti na več krajih po slov. Štajerju ljudske shode in izraziti svoj gnjus nad tem divjaštvom, obžalovaje, da morajo v Celju Slovenci v svoji zemlji med takimi privandranimi tolovaji v smrtni nevarnosti živeti; protestirali proti pristranosti drž. pravdnika v Celju in zahtevati kaznovanje istega, resolucije izreči in jih dati trem slovenskim poslancem, naj jih osebno neso ministrom; potem bi morali sestaviti memorandum o krivicah, katere dela Gleispach s celim službenim aparatom po slov. Štajerju, slovenski poslanci naj naprosijo vse slovanske poslance za podpis; morebiti vladar ne ve, kake charlatane in šveflače on imenuje za ministre. Körber, Gautsch i. t. d.

— **Posebni vlak k odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani dne 10. septembra t. l.** V društvu „Naprej“ v Gradcu se je osnoval poseben odbor za prireditev tega vlaka, ki bo vozil od Gradca do Ljubljane in nazaj. Cenjene čitatelje opozarjamo na današnji oklic imenovanega odbora in jih vabimo, da med rojaki nemudoma in vztrajno agitirajo, da bo udeležba iz Štajerskega prav imponentna in jasen dokaz, da vemo ceniti našega Prešerna.

— **Na c. kr. gimnaziji v Mariboru** se začne šolsko leto 1905/6 s slovesno sv. mašo dne 19. septembra. Učenci, kateri žele vstopiti na novo v prvi razred, se morajo oglasiti v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov začetkom novega šolskega leta dne 16. septembra dopoldne ob 9. uri pri ravnateljstvu s kršnim listom in z obiskovalnim spričevalom ter izjaviti, da žele biti sprejeti v slovenski oddelek prvega razreda. Vzprejemne skušnje se prično dne 16. septembra ob 2. uri popoldne.

— **Finančno okrajno ravnateljstvo v Celju**, hočejo, da se ustanovi naši narodni nasprotniki, pač zato, ker pričakujejo političnih zaveznikov. V resnici pa je stvar potrebna, ker kažejo izkušnja, da mariborsko finančno okrajno ravnateljstvo s sedanjim osebjem ne zmore vseh poslov za Spodnje Štajersko in grozno zaostaja z delom.

— **Nemarnost naših pošt.** Naročnik iz Št. Petra v Sav. dolini se nam pritožuje, da je prejel naš list od 18. t. m. šele čez štiri dni, t. j. 22. t. m. ter pristavlja: Res škandalozne so te pošne razmere, obžalovanja vredno pa je, da vse pritožbe pri graškem predsedstvu o celjski pošti, ko vendar tu tiči glavna krivda, ne dosežejo drugega, kakor nadaljevanje po stari šegi.

— **Vzgleđ našim trgovcem.** Iz Prage poročajo: Zastopniki čeških trgovskih zbornic so sklenili pozvati češke trgovce, naj se odslej pri svojem občevarju z raznimi tvrdkami v Avstriji poslužujejo le češčine, posebno pri občevarju s tvrdkami na Nižje Avstrijskem. Če bi naši trgovci več korespondirali slovenski, bi bilo to njim v čast, mnogim Slovincem pa bi pripomogli do službe korespondentov. Sledimo češkemu vzgledu!

— **Picknick — žirovnica.** Slovenski profesor nam piše: V Slov. goricah se večkrat mladenci in dekleta dogovore, da se snidejo in prineso seboj eden eno, drugi drugo jed, vsi skupaj pa kupijo sod vina in imajo potem veselico, katero imenujejo „žirovnico“. Ker imamo torej slovensko besedo za picknick, zakaj bi rabili tujko? Rodbina žirovnice je v ruskem: Жиробы (mast) Жиробы (masten).

— **Povožena.** V sredo dopoldne je na Bregu pri Celju prišla pod voz 11 letna hčerka gostilničarke Feldin pri Rescu v Polulah. Težek voz jo je pritisnil ob zid pri zavoju ceste, kjer se deklica ni mogla izogniti, ter ji je kolo šlo čez spodnji del telesa; kmalu po nesreči je v groznih bolečinah umrla. Voznik, hlapec pri posestniku Strenčanu na Lavi, Strašek, je hodil za vozom, ne da bi gledal na konje in je na ta način povzročil nesrečo. Izročili so ga sodišču.

— **Umrla je v ljubljanski bolnišnici v četrtek, dne 24. avgusta** gospa Josipina Šušterič, soproga narodnega gostilničarja na Teharjih. Pokojnica je bila navdušena Slovenka. Blagi ženi trajen, hvaležen spomin!

— **Nemška izzivanje.** Dne 3. septembra t. l. bodo priredili Nemci v Pragerskem slavnost na korist nemški šoli, katero nameravajo ondi ustanoviti.

— **Štajerske toplice.** V Rimske toplice je šlo 808 oseb, v Rogatec-Slatino 3203.

— **Zajtrkovalni koncert v „Narodnem domu“ v Celju** priredi v nedeljo, dne 27. t. m. šoštanjka narodna godba, Začetek ob pol 8. uri zjutraj. Vstopnina prosta.

— **V Št. Lenartu v Slovenskih goricah** si hočejo ustanoviti podružnico „šudmarke“. Ustanovni shod bode dne 3. septembra. Nekaj časa po Mravljakovi lumpariji so bili Nemci popolnoma potrjeni in si niso upali prav na beli dan. Sedaj pa že brzkone mislijo, da so Slovenci na to lumparijo pozabili, ker vzdigajo svojo glavo, kakor strupena kača. Mi jih pa opozarjamo, naj bodo čisto mirni in naj ne izivajo s takšnimi prireditvami, ker Slovincem je izčrpala Mravlagova goljufija zadnji košček potrpežljivosti.

— **„Gliha vkup štriha“.** Celjska „Raubblatt“ „D. Wacht“ in pa „ptujška krota“ nemškutarski „Štajerc“ sta „enega srca in ene misli“, oba grdita in blatita Slovence in sicer prvi v nemškem, drugi pa v popačenem slovenskem jeziku. Tako he huduje telebasti „Štajerc“ v zadnji svoji številki nad robato pisavo „Domovine“, ne omeni pa z niti besedico surovih in divjih napadov celjskih Nemcev in nemškutarjev na „Narodni dom“. No, pa bomo že mi preskrbeli, da svet izve, kakšni tolovaji so celjski nemškutarski „Štajerčevi“ privrženci.

— **Nemška nesramnost.** Piše se nam: Mariborsko glasilo nemških in nemčurskih tepecev „Marb. Zeitung“ poroča o zadnjem požaru v Brezljah pri Račjem, da so morali žandarji priganjati ljudstvo h gasitvi. To je nesramna nemška laž, katere je zmožna le „Marb. Ztg.“. Ker je bil požar ob dveh ponoči, ko je bilo vse v globokem spanju, je naravno, da utrujeno kmetsko ljudstvo ni moglo priti takoj na gorišče. Vendar pa je bilo v kratkem času vse ljudstvo iz Brezlj in Podove na nogah, katero je došli požarni brambi krepko pomagalo. Nesramnemu nemškemu lažnjivcu v „Marb. Ztg.“, ki blati na tak način pridno slovensko ljudstvo, pa kličemo: Fej ti bodi!

— **Iz Št. Jurja ob juž. žel.** Na večer pred cesarjevim rojstnim dnevom je zopet pokazala šentjurska požarna bramba udanost do našega vladarja. Z godbo in bakljado so imeli brambovci spreved po našem narodnem trgu. Da pa je moč društvu napredovati, se mora našem vrlim tržanom zahvaliti za njih naklonjenost do našega društva. Da je moč društvu častno nastopati, gre mnogo zasluge gosp. češ. svetn. doktorju Ipavicu, kateri vedno za društvo požrtvovalno skrbi.

— **Laško.** Pobalinstvo nemških dijakov. Čas počitnic je tu, in to tudi za par tistih „nemških“ študentkov, ki jih premore naš trg in ki pohajajo celjske nemške šole. To se takoj pozna. Ljubi ponočni mir je izginil iz našega trga in ni je noči, da bi ne hrulili ti nezreli fantiči po ulicah „Wacht am Rhein“. Kostrunčki si domišljujejo, da s tem rešujejo domovino — katere faktično nimajo... Tako razgrajanje je sicer velika nadloga za počitkaželjne tržane, morajo pa potrpeti, ker gospod župan tudi potrpe. Ne moti jih kruljenje v spanju niti najmanj, med tem ko sta takoj pri oknu — namreč on in njegova boljša (pardon, hujša) polovica, ako se poluglasno zapoje kaka slovenska pesem ter razlivata svojo sveto jezo nad predznimi rojaki, ki njima še v spanju budijo v spomin zavest — da sta rojena Slovenci... Ker se torej tem ponočnim junačkom ne zgodi od nemške strani nič zalega, postali so tako predzniki, da so zadnjo noč začeli „popravljati“ vrtno ograjo pri pivnici — prav po vzorcu celjskih barab. Vsega tega seveda naš nočni stražnik ne vidi ali noče videti in treba bode že poskrbeti nam samim, da se nanči šolarje olike s pasjim bičem.

— **Iz Laškega.** Veselo in živahno je bilo preteklo nedeljo pri novi gostilni Stegenšekovi v Tovčah. Blizu 100 izletnikov iz Laškega trga zbralo se je tam na vabilo „Bralnega društva“ in poslušalo mile glasove naša lepe slovenske pesmi, ki jih je prednašal moški in mešani zbor društva, katerega slednjega so omogočile gđc. učiteljice. Vsa čast jim! — Taki izleti so v tem času, ko se je podelila nekoliko nadležna vročina, jako pripravi in se z njimi na najboljši način preživijo nedeljske popoldanske ure v lepi naši okolici. Bralno društvo ima še na sporedu več enakih izletov: Tako poleti prihodnjo nedeljo v Št. Jedert, kjer sodeluje s pevskim zborom na šolski slavnosti. Odhod iz Laškega je ob 1. uri popoldne iz pivnice.

— **Vrtni koncert „Bralnega društva“** v Laškem trgu, ki je bil prvotno določen na 27. t. m. se je preložil na poznejši čas.

— **Izlet v Dobrno** priredi dijaštvo iz Šaleške doline o priliki veselice izvanredno delavnega bralnega društva na Dobrni v nedeljo, dne 27. t. m. Odhod ob 2. uri popoldne iz Velenja. Tovariši iz Mislinske in Sanvinske doline dobrodošli!

— **Premembe pri oo. kapucincih.** V Celje pridejo: O. Donat Zupančič, kot gvardijan; O. Karl Kemperle, kot vikar; O. Ludovik Rantaža. Iz Celja odidejo: O. Herman Langeršek, kot gvardijan v Krško; O. Metod Mišič, kot gvardijan v Škofjo Loko; O. Janez Azbe v Krško.

— **Imenovanje.** Č. g. Avgustin Stegenšek, prefekt v dijaškem semenišču, je imenovan pro-

vizoričnim profesorjem za zgodovino in cerkveno pravo na mariborski bogoslovni.

— **G. dr. Hohnjec**, dosedaj nemški pridigar v Celju, je imenovan profesorjem specialne dogmatike v mariborskem bogoslovju. Na njegovo mesto v Celje pride, kakor čujemo, g. dr. Slavič, doma v Ljutomeru.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** sta nabrali na primiciji č. g. Adolf Gril-a v Št. Ilju pri Velenju gospici Olga Kranjčeva in Flora Lagerjeva 22 K 50 v. Srčna hvala!

— **V Šmartinu pri Slovenjem gradu** je v nedeljo, dne 27. t. m. čebelarski shod, pri katerem bo g. Jurančič predaval o umni čebeloreji. Začetek ob 9. uri zjutraj.

— **V Št. Ilju pri Velenju** se vrši ustanovni shod bralnega društva dne 3. septembra t. l. ob 3. uri popoldne na vrtu g. Iv. Kranjca. Sodelovala bo narodna godba, čitalnica in pevci iz Šoštanja, bralno društvo iz Velenja in Dobrne. Zadnje imenovano pride s svojo krasno zastavo. Kot govorniki bodo pa nastopili gospodje: deželni poslanec Ivan Vošnjak, dr. Anton Korošec iz Maribora, F. Schreiner, kaplan iz Dobrne, okrajni načelnik Ježovnik in drugi. Ako bi slabo vreme bilo, preloži se ta slavnost na dan 17. septembra 1905 popoldne. K obilni udeležbi vljudno vabi osnovalni odbor.

— **Št. Peter pod Sv. Gorami.** Veselica, katero je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda za kozjanski okraj dne 15. avgusta v Št. Petru, se je obnesla prav dobro, in nje prirediteljem, Št. Peterčanom ne moremo odrekati občudovanja in odkritosrčnega priznanja glede zadnje slavnosti, na katero so pač lahko ponosni. Premišljeno in skrbno izbran program je zadovoljil brez dvomno vsakega. Veseloirgi „Dr. Hribar“ in „Mesašina“ igrali ste se dovršeno, vse uloge bile so v spretnih rokah, posebej nam je omeniti Lizike (gđc. Moric), Radiča (g. Fr. Hohnjec), Matinskija (g. Tone Hohnjec) in zapeljive Mesašine (gđc. Umberger). Po igri je pozdravil predsednik podružnice g. dr. Kunej došle goste, nakar je nastopil pod vodstvom g. nadučitelja Morica moški in mešan zbor ter vzbudil s svojim lepim petjem, kakor ga je le malokje slišati, splošno navdušenje. Med prosto zabavo je razložil g. dr. Jankovič v kratkem, toda v vsakem oziru dovršenem govoru, zgodovino in pomen dične nam družbe sv. Cirila in Metoda ter povdarjal, da ji bode le tedaj mogoče zadostiti svoji težavni vzvišeni nalogi, ako bodo vsi sloji brez izjeme družbo podpirali in naj bi bil prispevek še tako malenkosten. Duhovni svetovalec g. Jože Tombah je napil v vznešenih besedah bratom Hrvatom ter izrazil željo, da tudi Hrvti delujejo v smislu slovanske vzajemnosti, da složno čuvajo svoje narodne svetinje in že vendar enkrat opuste tisto za nje toli pogubonosno cepljenje v razne stranke. Navdušenje pri veselici je bilo splošno, godba iz Klanjca je igrala marljivo in dobro, srečolov z lepimi, primernimi dobitki, katere so Št. Petrani darovali je donesel družbi lep dobiček. Veselica je dosegla svoj namen v moralnem, kakor materialnem oziru, Št. Petranom pa, posebej še g. dr. Kuneju in soprogi, učiteljstvu in dijakom bodi tem potom izrečeno javno priznanje za njih požrtvovalno narodno delo.

— **V Maribor!** Dne 4. septembra se vrši v Mariboru sestanek odposlancev društev „Slovenske krščanske socialne zveze“. Sestanek bo velevažen, ker „Zveza“ priredi o tej priliki tudi nekaj poučni kurz. Vsako društvo naj smatra za svojo častno dolžnost, da je zastopano v Mariboru po večjih zastopnikih. Vspored slavnosti. V nedeljo, dne 3. septembra: Popoldne dohod udeležnikov od vseh strani. Sprejem v „Narodnem domu“. Ogled mesta Maribor. Ob 5. uri velik koncert na vrtu „Narodnega doma“, ki ga priredita „Kat. slov. izobraževalno društvo“ v Studencih pri Mariboru ter bralno in pevsko društvo „Maribor“. V ponedeljek, dne 4. septembra: Ob 6. uri slovesna sv. maša in pridiga v romarski cerkvi Matere Milosti čč. oo. frančiškanov v Mariboru. Ob 8. uri dopoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ prvo zborovanje. Dnevni red: 1. Stanovska in mladinska organizacija; 2. izdajanje in razširjevanje časopisov, knjig in poljudnih knjižic; 3. kako organizovati branje časopisov in knjig; 4. socialni kurzi; 5. pouk v knjigovodstvu, higijeni, zakonodajstvu; 6. domače in društvene knjižnice; 7. društvene zabave; 8. gojitev narodnega petja; 9. vzgoja voditeljev. Ob 12. uri obed v „Narodnem domu“. Ob 2. uri popoldne drugo zborovanje. Dnevni red: 10. Vzajemnost socialnega dela in duh vzajemnosti; 11. zavarovanje; 12. boj proti alkoholizmu; 13. izseljenci; 14. skrb za zanemarjene otroke in kaznjence; 15. varstvo žensk; 16. zveza. Bralna in izobraževalna ter delavska društva! Udeležite se ga vsi, ki seanimate za društveno delo! Društva naj javijo najzadnje do 28. avgusta, ali se udeležijo in koliko zastopnikov utegnejo poslati, in sicer na Kranjskem in Primorskem č. g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani, na Štajerskem in Koroškem pa č. g. uredniku dr. Ant. Korošču v Mariboru.

Odbor „Slovenske krščanske socialne zveze“.

— V Senarski pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je ogenj uničil hišo Ignaca Močnik in njegovega soseda. Ker so bila vsa poslopja krita s slamo, se je ogenj po bliskovo razširil. Predno so mogli misliti na gašenje, je bilo vse v plamenu.

— Pri streljanju z možnarji ubit. Po vodom nove maše pri Sv. Vencslavu je streljal viničar Janez Vidmar z možnarjem. Vsa snov za strel mu je iz možnarja priletela v oko in ga ubila.

— Videm. Kakor ste že poročali, so se pri nas vršile pred štirinajstimi dnevi volitve v občinski odbor. No, pri tem je prišlo do konfliktov med stranko, katere vodje so naši duhovniki, in videmskimi naprednjaki, kateri pa so strogo narodni. Le na njihovih ramah leži ves narodni davek. Naša narodna-napredna stranka je ustanovila in podpira 4 narodna društva, reorganizuje gasilno društvo in snuje narodno knjižnico. Ako se pa videmska inteligenca poteguje za to, da bi bil župan na Vidmu in ne 1 in pol ure oddaljen, kakor je sedaj, ako se trudi, da bi prišlo kaj inteligence v obč. odbor, kajti sedaj ni notri nobenega Videmčana, (nasprotna stranka je volila tudi par analfabetov), potem se nam mečejo polena pod noge. »Stajercijanske« stranke pa na Vidmu sploh ni; res je par naročnikov ptujske „krote“, a tudi ti se bodo otresli ptujskega gada. Mi držimo visoko narodni prapor, in vsa nizka obrekovanja padajo na blatilce nazaj. Sli bomo naprej svojo pot!

— Na Na c. kr. poštne uradu v Trbovljah, službuje neka dama poštno upraviteljico, katera pa nobene druge slovenske besede zmožna ni, kakor: kaj hočete, kaj bi radi? Opazilo pa se je, da še te besede so njej na list napisane. Kako naj Nemka, ki ne razume niti besede slovenski, občuje s prebivalci? Pa to Vi gospod poštar, trpite? Prosimo, posredujte, da pride na mesto sedanje upraviteljice oseba, ki bo razven nemščine tudi slovenskega jezika zmožna, sicer bomo to naravnost zahtevali. Pravicoljub.

— Stavka premogarjev je v Trbovljah.

— Porotne obravnave v Mariboru. Za porotno zasedanje, ki se prične 18. t. m. so bili izžrebani za glavne porotnike in sicer iz Maribora: trgovec Viljem Abt; pozlatar Andrej Dohnalik; gostilničar Štefan Fuchs; kontorist J. Grögel; trgovec Jožef Kavčič; mizarski mojster Karol Kiffmann; posestnik J. Kramer in kroj. mojster Aleksander Ledineg. Iz mariborskega okrajnega glavarstva so izžrebani gg. Florijan Petrič, Lovrenc Družovič, J. Markuš, Anton Kramberger, Mat. Hlade, Mihael Turner, Martin Koprivnikar, Anton Wrezl, Pavel Skerbinek, J. Fišinger, Anton Gorjanc, Franc Macher, Gregor Godec, Silvij Grögl, Peter Novak, Franc Pergler, Alojzij Pinter in Vincencij Prešern. Iz mesta Ptuj: Franc Kaifer, Ludovik Kropf, Mih. Marčič, Franc Mülert, Jožef Murschetz, Aleksander Schöfl, Franc Vogl, iz glavarstva pa Franc Vogl, Julij Bosko, Lovrenc Wakonig, Alojzij Grobelnik. Za namestnike so pa izžrebani na slednji gospodje iz Maribora: Andrej Majcen, Oskar Matzl, Karol Nasko, J. Pobesin, Martin Regorscheg, Adolf Weigert, Jožef Wesiak, Ig. Widgag in Anton Wolfing.

— Podčetrtak. One 20. avgusta t. l. se je vršila v našem trgu narodna veselica. Pomanjkanje enakih prireditev v bližnji okolici in pred vsem krasno popoldne privabilo je lepo število gostov in med temi posebno vrle Kozjane, goste iz Št. Petra, iz Šmarje, Buč in Polja, da celo iz Maribora, Ljutomera, Ptuja in Prevorja so prihiteli, da skupno z domačini, ki so bili tudi vseskozi častno zastopani, proslave ta dan. Mislimo, da bi bilo odveč podajati podrobnosti te veselice, če le rečemo, da se je vseskozi dobro obnesla, vendar moramo povdarjati veliki pomen, ki bi ga naj imela ta veselica za narod. Sicer ni bilo zabeležiti kakšnega čistega dobička, kateri bi se bil podaril temu ali onemu slovenskemu zavodu, vendar če upoštevamo, da se je vršila slavnost v kraju, kjer je ljudstvo vsled različnih vzrokov še precej zaspano ali nezavedno, ni še nič kaj posebno zavzeto za narodno idejo, če se dalje pomisli, da se je hotela ta prireditev siloma preprečiti iz vzrokov, ki so pač prav nizki, tako, da je res sramota, če so se dalje podtikali celi prireditvi zasebne koristi, je pač veselica gotovo pomembna, ker se je vključ vsem neprilikam vendar vršila. Začelo se je daniti.

— Rajhenburg. V občini Blanca se je pojavila pri nekoliko živali črtnica, ki je bila zanešana tudi k nam. Nek kmet je vola, ki je začel bolehati, zaklal in meso brezplačno med svoje sosede razdelil. Meso so zavžili, in do sedaj ni nobene nevarnosti za dotične osebe. Kmet Cvirn in Zalokar, ki sta pomagala vola razsekati, sta bila ranjena na rokah. Pri delu jima je bila zastrupljena kri. Cvirn je umrl, Zalokar pa trpi neznosne bolečine. Sedaj je izven nevarnosti.

— Rajhenburg. Dne 20. in 21. t. m. so napravili Rajhenburžani skupni izlet v Zagreb, da se zahvalijo in vrnejo obisk našim bratom Srbom. Bilo je tako pristrčno, da nam urice, ki smo jih prebili v njih družbi, v najboljšem spominu ostanejo.

— Ormož. Prostovoljna požarna bramba za Ormož in okolico je priredila v proslavo 75-

letnice Njega Velikanstva našega presvitelega cesarja Franca Jožefa I. 20. t. m. izlet v Pušince v prijazni vrt g. Andraža Verhovčaka. Razven požarnikov se je udeležilo mnogo gostov iz okolice, posebno iz Ormoža. V imenu načelnštva je društveni tajnik, g. Porekar, vse izletnike pristrčno pozdravil; g. Rosina je omenil povod slovesnosti. Na večer ko so se začele glasiti pesmi in ko je godba dobro in marljivo svirala, je g. Lašič začel razveseljevati družbo z bengaličnim ognjem in raketami. Izlet se je dobro in veselo obnesel, za kar gre društvenemu načelniku g. Staniču in vežbalmu vodji g. Verhovčaku vsa čast.

— Koliko je Slovencev na Koroškem. „Mir“ priobčuje članek, v katerem dokazuje, da je Slovencev na Koroškem najmanj 127.000. „Mir“ pravi, da, če bi hotel vračunati vse tiste, ki so že „na prehodu“ k ponemčenju, namreč posebno Slovence v Beljaku in Celovcu, kjer se jih je leta 1860. še naštel 9000 proti 5000 Nemcev (!) in v Trbižu v resničnem številu, dobili bi jih do 150.000. Vladno štetje 90.000 podaje v resnici samo število zavednih Slovencev, in če imamo takih zavednih med 150.000, celih 90.000, smo lahko zadovoljni.

— Vsi v Ameriki! Med 1700 rezervniki dež. brambovskega polka št. 27. v Ljubljani, ki so bili te dni poklicani pod orožje, jih je došlo samo 700. Vsi ostali so odsotni, večina v Ameriki.

— Državnozborna nadomestna volitev za kmečke občine Celovce-Velikovec na mesto umrlega nemškega nacionalca Tscharre-ta je razpisana na dan 10. oktobra t. l. Ta okraj je tri leta zastopal slovenski poslanec, prošt Einspieler. Slovenci pojdejo z upom zmage na volišče; kandidirajo deželnega poslanca Fr. Grafenauerja. Nemci kandidirajo Friderika Seifrizza iz Miklave vasi, za katerega pojdejo v boj nemčurski bauernbundovci. To so prve direktne volitve v državni zbor iz kmečkih občin na Koroškem.

— Kava podražena. Piše se, da veletržci s kavo ne morejo več dobivati tega blaga v velikem še za to ceno ne, za katero se prodaje na drobno. Pripraviti se torej moramo na višje cene kavi. Pravijo, da bode kilogram za 40 vin. dražji.

— Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. Odbor za narodno-radikalni shod še enkrat pozivlje vse dijake srednjih in visokih šol, ki nameravajo iti v Trst, da se naj nemudoma priklase zaradi stanovanj na „Prosveto“ v Ljubljani. To velja tudi za tiste tovariše, ki so se prijavili že v „Sloveniji“, „Taborju“ in „Iliriji“. Shoda se udeležijo tudi večje število starejših politikov, med njimi deželni poslanec dr. Rybář, dr. Tuma, dr. Laginja, dr. Gregorin, vseučilišni profesor dr. Chodounsky.

— Kdaj otvorijo bohinjko železnico? Progo od Jesenic do Trsta otvorijo baje že na jesen, nekako v novembru. S tehničnega stališča da ni več ovir. Če je res?

— Vojaštvo na Notranjskem. Z Rakeka 22. avgusta: Dne 21. t. m. pripeljal se je po železnici peh. polk št. 87. k nam kjer ostane tri dni. Med tem časom gre streljat v Begunje. Danes zjutraj je šel mimo iz Cerknice v Postojno pešpolk št. 97 v Postojnsko okolico. Prvič so tukaj vojaški peki, ki peko kar na vozu. Včeraj popoldne so pripravo iz vozov vzeli, in danes zjutraj je že kruh pečen. Ta pekarija je zelo interesantna. Danes se je pripeljalo na Rakek čez 200 naloženih žaganic in tramov. Radi lepega vremena in suhe poti, in pa kjer so kmetje košnjo dokončali — hiti vse na cesto z voznino kaj zaslužiti. Tudi voznina že ni bila več let tako dobra kot letos.

— † Ilirijon Ruvarac. Iz Sremskih Karlovcev javljajo, da je dne 21. t. m. umrl v 73. letu svojega življenja arhimandrit samostana Grozečega in slavni srbski zgodovinar Ilirijon Ruvarac. Ilirijon Ruvarac je oče srbske zgodovine, obdelane po kritičnem preiskovanju. V zgodovini je pokojnik iskal resnico, in ko je bil enkrat uverjen o njej, jo je tudi obelodanil, ne oziraje se na to, bo li komu ugajala ali ne. Njegova šola je tudi zmagala med srbskimi zgodovinarji in zapušča pokojnik dolgo vrsto učencev in naslednikov. Napisal je mnogo monografij, razprav in raznih zgodovinskih del. Med največja dela se šteje zgodovina: „O carju Lazaru“ in „Montenegrina“. — Pokojnik je imel svojedobno postati tudi vladika, toda odklonil je bil to čast.

Društveno gibanje.

— Prostovoljna požarna bramba na Polzeli naznanja, da se njena tombola in ljudska veselica, za katero je že razposlala lepake, radi nepričakovanih ovir ne more vršiti že 3. septembra. Pač pa se vrši ta veselica zanesljivo tri tedne pozneje t. j. v nedeljo, dne 24. septembra. Društvo se nadeja, da ga takrat posetijo v obilnem številu bližnji in daljni gostje. Za prostovoljno požarno brambo v Polzeli. Odbor.

— „Brežiški Sokol“. V nedeljo, dne 27. t. m. poleti brežiški „Sokol“ v Rajhenburg s popoldanskim vlakom. Pripomniti je, da bode imel to-

vorni vlak, ki gre ob 10. uri zvečer iz Rajhenburga, osebne vozove do Zagreba.

— Brežiško vojaško veteransko društvo slavi dne 10. septembra t. l. blagoslovljenje svoje društvene zastave. Slavnost bo jako imenitna, do sedaj je priglasenih več društev in veliko gostov. Ker je ta dan priskrbljena zveza z Zagrebom, nudi se vsakemu prilika, udeležiti se te domoljubne slavnosti.

— Slov. izobraževalno društvo pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah priredi dne 3. sept. narodno veselico z obsežnim, zanimivim vsporedom v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Slavnostni govor je prevzel iz prijaznosti g. prof. Fran Ilesič. Nikomur ne bode žal, ako se potruji v našo prijazno dolinico v sredini Slovenskih goric.

Dopisi.

Vojnik. Prvič po dolgih, dolgih letih so zopet enkrat nastopili domači vojniški tamburaši, spet smo se veselili ob zvokih slovenske pesni — veselili in radovali smo se tembolj, ker smo videli, da po mnogoletnem spanju Vojnik zopet vstaja, se probuja, začinja zopet narodno društveno živeti!

Zares nismo pričakovali pri prvem nastopu tolikega vspeha v tistem Vojniku, nad katerim so nekateri že obupali. V priznanje naši mladini in našemu neumorno delavnemu voditelju, neustrašenemu narodnemu delavcu g. Škofleku, ki ga niso strašile nobene ovire, bodi tako lepa, tako veličastna udeležba! Sprejmite tukaj našo pristrčno zahvalo vsi cenjeni gostje iz sosednih okrajev in domačini, ki ste vedeli ceniti velik pomen take narodne veselice v Vojniku in ste nas počastili s svojo prisotnostjo. Posebej moramo omeniti sl. šmartinski pevski zbor, ki je s sodelovanjem toliko pripomogel naši stvari. Posetilo nas je tudi nekaj Celjanov — srednjega stanu; visoko narodno inteligenco, ki dela mnogo besed in trušča, — smo pa pogrešali!

Mnogo veselja in smeja je vzbujala šaljiva igra „Eno uro doktor“ in tombola z lepimi in šaljivimi dobitki je nudila marsikateremu že to, kar mu morda šele čez kakih sedem let prav pride!

Dasi je bila prireditev sredi trga in so nekateri nasprotniki naravnost iskali prepira, so se vedli naši ljudje tako mirno in dostojno, da je tržki g. župan, ki je skrbel za mir in red, gotovo lahko zadovoljen. — Veseli smo se razšli, v nadi, da se skoro zopet vidimo, v nadi in veri, da ta dan ne pomeni za naš Vojnik zopet nekaj začetek trdnjega društvenega spanja — kakor je bilo to pri nas dosedaj navada — ločili smo se s trdno voljo in premišljenim sklepom, da ustanovimo naši mladini, ki je bila dosedaj tako zapuščena, društvo, kjer se bo zbiral, se izobraževala in vzgajala.

Naša dolžnost in naloga je, da dvignemo mladino, da nekoliko popravimo, kar nam podivja in popači nemška šola in česar ne stori slovenska šola, kjer vladajo take razmere, da bi človek samemu sebi ne verjel, da je slovenska! Kaj pomeni slovenski napis na šolskem poslopju — duh je, ki odločuje, v slovenski šoli se ne vzgaja v slovenskem duhu — kaj pa sme tudi pričakovati naša šolska mladina od učiteljev, ki se sramujejo svojega materinega jezika, svojega naroda, ki so ga zatajili in izdali! Storimo torej mi nekaj za našo mladino, če jo ljubimo, če hočemo dobro svojemu narodu! Začetek je storjen — sedaj pa glejmo, da postanejo besede in sklepi, ki smo jih storili v nedeljo — dejanja, potem pa smemo verjeti, da se bližajo tudi slovenskemu Vojniku lepši časi! Torej na delo!

Šmarje pri Jelšah. Usoda me je zanesla v lepo Šmarje. Kar se oglasi izza vrtno ograje prijazna „štimica“ vilinsko lepe „Drijade“ ter me povpraša, želim li nekoliko rožic. No, to pa to, tu so pa zelo prijazni ljudje, sem si mislil ter prikimal, misleč, da dobim kaj pametnega. Kako pa sem odprl oči, ko mi prinese ta „divna lepota“ par plavic! Šment, to je vendar zel, kakršnega naši kmetje iz pšenice mečejo, sem si mislil, se prav lepo, kakor pravijo „cifrašto“ zahvalil ter odšel.

Ko pridem do Cusperove gostilne, vstopim, da se prepričam, kdo kaj nosi nemčurjem denar v nenastitljive žepe. Videl sem osebe, ki so znane kot vrli Slovenci. Ko se z debeluharjem tako nekaj časa pri kupici vina pogovarjam, mi zaidejo oči nekam tja v četrti kot, kjer je kvakala „celjska žaba“ poleg graške „tette“.

Ojunačim se ter vprašam svojega gostovalca, zakaj da ima samo nemške časnike, saj mu vendar nosijo sami Slovenci denar. Tu pa se nagne moj sosed k meni ter mi šepne na uho: „To imam samo zato, da Slovence jezim, bere tako nihče ne. A tako! Potem pa te naj“ sem se na tihem hudoval, razžaljen pobral kopita ter jo mahnil naprej proti trgu.

Najprej me sreča par lepih nedolžnih otročičev. „Küss ti haut“, je bil njih pozdrav. — Zmeden, li nisem mogoče zašel v nemško gornještajersko Šmarje, potegnem iz žepa zemljevid ter iščem; a če sem prav hodil, bi moral po vseh pravih turistike biti v slovenskem Šmarju.

Grem naprej, srečam par tržkih dam, med njimi tudi vzgojiteljico naše dece. Poslušam, napenjam uho, pa kaj vraga, sem morda vendarle v nemškem Šmarju! Vse so govorile nemški.

Ker je bilo že pod večer, se spravim v gostilničarja Jagodiča vrt, kmalu se zbere precej šmarske gospode, in tukaj sem slišal prve miledoneče slovenske besede.

Naenkrat pa postane vse tiho. Kaj bo neki to! Pogledam in zapazim, da je omizju prisedel nek šmarski Nemec. Ker je temu na ljubo slovenski govorici solnce mrknilo in se je naprej klepetalo samo v blaženi nemščini, sem jo popihal.

Sreča me dober znanec; ko temu potožim kaj vse sem videl in doživel, se mi sarkastično nasmeje in pravi, da to v Šmarju ni nič novega. Ker sem slišal o Šmarju vedno le kot zavednem trgu, sem tovariša obdeloval z različnimi vprašanji, na katera mi je odgovarjal tako lakonično, da jih moram nekaj navesti.

A) Zakaj ima Šmarje tri narodne trgovine?

B) Zato, da lahko narodne rodbine naročajo svoje potrebščine v četrti, ki je nam nasprotna.

A) Zakaj govorijo šmarski Slovenci tako radi nemški, tudi tam, kjer treba ni?

B) Zato, ker Šmarčani...

Iz Slovenske Bistrice. Štiger se punta. Pred kratkim se je razobesilo na Štigerjevi trgovini polno samoslovenskih lepakov, na kojih se je naštevata najraznovrstnejša in bojda najboljša in najfinjša roba, ki se baje dobi le v Štigerjevi štacuni, in se je ljudstvo na način, ki je menda le še pri čifutih v navadi, vabilo v trgovino. Ni mi znano, zakaj je Štiger to storil, ali iz gole ljubezni do slovenskega jezika ali iz potrebe, ker ga morda zapuščajo slovenski odjemalci. To je tudi postranska stvar. Zanimivo je le, da je še isti večer napadla korajžna tolpa najmanj 20 stebérčkov našega „nemštva“, dika meščanstva, enega samega Štigerjevega uslužbenca v nemški kavarni na prav surov način in ga pitala z ne ravno delikatnimi izrazi in priimki, katerih seveda tudi slednji ni ostal dolžan, in to samo zaradi tega, ker se je osmelil razobesiti na trgovini slovenska naznanila, ne da bi poprej bil vprašan za dovoljenje te „kapitaliste“, ki morda vsako drugo leto enkrat tudi pustijo kako kronco v Štigerjevi trgovini.

Ta gospoda torej se je obkladala z osli, „gaunarji“, „trotni“ in raznimi takimi cvetkami nemške olike, da je bilo veselje, dokler ni kavarinar na malo neprijeten način napravil konca viteškemu dvoboju.

Temu dogodku se smeji cela Bistrica, ker po njem se da sklepati, da so se naši „nemški“ sosedje spoznali, in da že dobro vedo za svoje prave naslove. Najbrže se tudi že bojijo, da bi se jim Štiger izneveril in postal kar naenkrat Slovenec!

Ta pojav v nemčurskem brlogu nas pa veseli tudi zaradi tega, ker nam razodeva toli hvalisano nemško kulturo v vsej njeni nagoti. Mislim sicer, da bi iz nemčurskega stališča bilo pametnejše, ako bi se agitacija za trgovino prepustila popolnoma Štigerju samemu, ker on najbolje pozna svojo blagajno in ve, odkod mu pride rešitev, ako bi mu morda slučajno šlo malo slabo, — moram pa vendar čati tudi onim prav, ki so ogorčeni zaradi njegovih slovenskih lepakov. Popolnoma prav: Proč s slovenskimi napisi na nemških trgovinah. Saj jih nikdo ne zahteva. Nemška trgovina je za Nemce in ni prav, če se v njo izvablja nevedni slovenski kmet.

Cisto dosledno pa tudi proč z nemškimi napisi na slovenskih trgovinah, ki ne bodo ne za pol odstotka na slabšem, če odstranijo nepotrebno nemško navlako, za katero se živ krst ne zanima. Štiger, ki je odvisen edino od Slovencev, ne me imeti slovenskih napisov, potem pač ne razumem, zakaj bi se morala slovenska trgovina vsiljevati Nemcu, ko je vendar jasno kot beli dan, da bi moral vsak trgovec v Slovenski Bistrici živeti od same vode, ako bi bil vezan le na naše „nemške“ odjemalce. Naravnost nehvaležno je torej, če nas kaka slovenska trgovina pita z nemškimi napisi. Bodimo dosledni in radikalni, kakor je nasprotnik.

Sv. Lovrenc nad Mariborom.

Kmetško bralno društvo priredi povodom 20letnega obstanka 3. septembra t. l. veselico. Meseca julija 1885 se je ustanovilo in obstoji že 20 let, kljub mnogim neprilikam, povzročenih po Nemcih. Pred kakimi šestimi leti je sicer hotelo popolnoma zaspati. Nekaj rodoljubov in rodoljubkin pa se je poprijelo vztrajno delovanja. Sedaj že pokojni g. Andrej Pernat, vkljub vsem neprilikam in hudobijam Nemcev značajan narodnjak, je blagovoljno prepustil sobo brezplačno društvu v porabo.

Društvo je solidno organizovano, čeravno se še kak odpadnik najde, ki bi rad podkopal krepki živelj. Da to ne bo mogoče, je treba, da vsakdo stori svojo dolžnost. Berite knjige, ki jih dobite v knjižnici! Berite časopise, zanimajte se za dogodke, ki se tičejo naroda slovenskega! Posetite veselice!

Ne bodite zaspani, Lovrenčani! Ne dajte se tako težko spraviti iz svojih gorskih gnezd na kako veselico! Kaj se more storiti pri taki brezbriznosti?

„O, mnogo ne nad nič! Vsak za se hodi za plugom, pazi til, skrbi za sebe, za ženo peče se in deco čuva; a meč, ki ima braniti domovje, pozabi v érji pogubljeni, dokler sovražnik uže pred pragom je.“

(Jurčić: Tug. I, 4.)

Trudijo se nekatere podlice, da bi vzele tukajšnjim Slovincem vsako oporo. A ne bo se jim posrečilo! Kdo bo pa upošteval breznačajneža, ki je dolga leta strastno rogovilil zoper Nemce, bil radi tega celo sodnijsko kaznovan, a sedaj je „dika“ Lovrenčke „Südmark-e“ in hud sovražnik vsega slovenskega. A vse to le iz gole sebičnosti. Pošteni Nemci so mu dali častni priimek „Gesinnungslump“. Znani trebušneži in širokoustneži se zastonj trudijo.

Sv. Lovrenc še ni popolnoma ponemčurjen, ne! Na dan torej, slovenski kmetje, na zelenem Pohorju! Pridite v obilnem številu 3. septembra, ne bo vam žal! Razvedrila in zabave, pa tudi krepke moške besede bo dosti!

Tudi vsi rodoljubi iz okolice so srčno vabljeni. Pridite in povečajte slavnost z obilnim prihodom! Ne pozabite Sv. Lovrenca! Vozovi vas popeljejo urno od postaje v osrčje Pohorja. Posebno Mariborska društva naj izvolijo ta dan za izlet v Sv. Lovrenc. Izkoristite zadnje lepe jesenske dneve! Nikomur naj ne bode truda in stroškov žal!

„Trd bodi neizpros, mož jeklen, kedar braniti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu!“

Gospodarstvo.

I. Kako ravnati z voskom, da je lepo čist?

Znano je, da ima vosek pri prodaji tem večjo veljavo, čim bolj čist je. Da se pa vosek po prekuhanju more prav lepo očistiti, se to more storiti le, ako se shladi prav polagoma. Pri počasnem shlajenju se vseda vsaka trohica smeti v njem na dno posode, kar se pri naglem shlajenju ne zgodi. Iz tega vzroka se priporoča posodo s kuhanim voskom postaviti v škafl ali vedro, okoli posode pa natlačiti sena ali pa žaganja. Na ta način se vosek shladi in očisti prav polagoma.

II. Platno samo, ali če je zmešano s pavolo, kako spoznati?

S prostim očesom se mnogokrat ne da spoznati, ali je platno, kupljeno na sejmu, v resnici iz preje, ali pa je pomešano s pavolo (bombažem). Vendar je sredstvo za to, da se o resnici prepričamo. Namočimo kosček platna z lanenim oljem, dobe niti od lanu neko svetlobo, kakor z oljem pomazani papir, med tem ko niti od pavole ostanejo v prvotni barvi. — Ako se spusti kaplja domačega jedilnega olja na kosček platna, pa se ta zmečka, dobé lanene niti temno barvo, dočim ostanejo pavolnate svetle, da se vidi blago nekako pisano. Pri pravem platnu se vidi celi madež od olja temne barve.

III. Čemu se lahko porabi voda od kuhanega krompirja?

Prav izvrstno sredstvo je taka odcejena voda, enaka lugu, za umivanje steklenic in kuhinjske posode. Tudi sirovo platno in volnena preja se kaj dobro da prati v takšnji vodi, katera mora biti zato nekoliko pogreta. Ko se takšno perilo potem izplakne še s snažno vodo, izgleda kakor bi bilo novo.

IV. Kako napraviti lép, (kit) za lepenje posode?

Tak lép se napravi prav lahko. Vzame se pest žganega apna, kateremu se doda 120 gramov lanenega olja, kar se skuha v kašo, primerno gosto za klej. Ta se natanko razprostre in se shrani na suhem, pa ne solnčnem mestu, do porabe. Ko se posuši, postane kaša trda. Ako hočemo kako razbito posodo zlepi, segrejemo kosček tega lépa nad svečo, nakar postane zopet mehak in vlečljiv. Z njim namažemo posodo, kjer se ima lepiti, in pritisnemo kose skupaj, nato jih pa posušimo. Praviijo, da takšen lép kaj dobro drži in da mu tudi vročina od ognja ne škoduje veliko.

V. Kako prati perilo, da bode prav belo?

Ako hočemo, da se bode perilo kmalu in prav lepo opralo, vzemimo dva dela močnega špirta (okoli 4 žlice) in en del čistega trpentina-vega olja (2 žlici), in pridajmo za dve žlici tega k 50 litrom vode, v kateri je perilo namočeno. V kratkem se bode perilo navzelo nove tekočine in prav zlahka se bode dalo lepo oprati. Pri tem pa se ni bati, da bi ta zmes perilu kaj škodila. Ta mešanica se more tudi s pridom porabiti k vreli vodi, ako je treba oprati madeže od smole ali maščobe.

VI. Vzrok, da posoda od gline in porcelana tako hitro popoka.

Prav čudno se zdi marsikateri gospodinji, da ji nova posoda po vrhu tako kmalu razpoka.

To pa je le lesk ali politura, s katerim je polikana. Vzrok temu je čisto navaden. Ženske imajo namreč navado, da pomivajo posodo z vročo vodo, nakar jo pa takoj denejo v shrambo na hladen kraj. S tem pa se posoda prenašlo shladi in vsled tega razpoka. To se zabrani, ako se je posoda, vzeta iz vroče vode, še enkrat izplaknila v mlačni vodi, in tako se počasi shladila.

VII. Shranjenje jajc čez leto.

Koliko veljavo imajo jajca ob času, kadar kokoši ne nesejo, ve marsikatera gospodinja. Rada in lahko bi si jih prihranila, ko bi le znala kako, da se ne bi skvarila. In vendar je zato kaj lahek pomoček. Razpustimo v 2 in pol litra vode 750 gramov kuhinjske soli, grejmo to do 20 minut, potem pa dodajmo tekočini za žlico ugašenega apna. Ko se je tekočina shladila, ulijmo jo na jajca, katera smo prej že zložili v glinasto posodo; tako da stoji voda nad jajci. Nato se posoda varno pokrije in shrani na zračnem mestu. Tako shranjena jajca so še čez pol leta tako okusna, kakor bi bila sveža.

VIII. Kako napraviti kruh iz sadja?

Pri nas menda ni nikjer v navadi peči kruh iz sadja, pač pa se to pogosto godi na Tirolskem, Avstrijskem in drugih planinskih deželah. Napravi se tako le: Zgodnja jabolka ali tudi hruške se olupijo, prerežejo in odstranijo jedra (peške), nato pa se skuha v gosto, kakor kašo. Ko se je ta shladila, skvasi se in premesi. Sedaj navadno hitro kipi (vzrašča), nakar se napravijo iz testa hlebci in še v peči kakor navaden kruh spečejo. Čvrsto pečen takšen kruh, da se prav dolgo obvarovati, seveda hraniti ga je treba na suhem kraju.

Književnost in umetnost.

— „Ne kliči vraga“ je naslov šaloigri, katero je spisal g. Jaka Štoka v Trstu in ki se jo dobiva pri pisatelju g. Jaki Štoka, ulica Giorgio Galatti št. 18. En iztis stane 50 vin., po pošti 10 vin. več.

— **Vojska na Daljnem Vzhodu.** To velevažno delo je dosedaj izšlo v šestnajstih, bogato ilustriranih snopičih. Celotno izdanje bo obsegalo 24 zvezkov in je cena za vseh 24 zvezkov K 4'80. Dosedaj so še vsi snopiči na razpolago, se lahko vedno naročijo pri založništvu, t. j. upravništvu „Dom in Svet“ v Ljubljani.

— **„Slava Prešernu“.** Knjižica „Slava Prešernu“, ki jo je spisal povodom odkritja Prešernovega spomenika gosp. E. Gangl, je izšla. Naroča se pri „Društvu slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani. Kakor smo že omenili, stane mehko vezani izvod te knjižice 60 v., po pošti 5 v. več; ako se naroči skupaj 50 knjižic, stane izvod 50 v., ako se jih pa vzame skupaj 100, stane izvod samo 40 v. Elegantno, v originalne platnice vezana pa stane knjiga 1 K 10 v., po pošti 10 v. več. Naročnina naj se pošilja naprej, da se prihrani ekspediciji nepotrebnih sitnosti. Kdor naroči najmanj 50 izvodov skupaj, se mu dopošljejo poštnine prosto. Nadejati se je, da bodo vsi krajni šolski sveti na Kranjskem, slovenskem Štajerskem, Primorskem in Koroškem storili svojo narodno dolžnost in naročili primerno število te knjižice, da se razdeli med šolsko mladino. V tem oziru apelujemo na našo rodoljubno učiteljstvo, da poskrbi vse potrebno. Knjiga se je že predložila dež. šolskemu svetu v odobrenje in ni dvoma, da že v najkrajšem času izide uradni odlok, s katerim se krajnim šolskim svetom priporoča ta knjiga v nakup. C. kr. mestni šolski svet ljubljanski je že sklenil, da nakupi okoli 2000 izvodov, da se razdele med šolsko mladino. Isto so storili tudi že nekateri drugi krajni šolski sveti. Ker se je natisnilo samo 5000 izvodov, bo nemara zaloga skoro pošla; zato pozivljamo vse one rodoljube, ki si hočejo knjigo nabaviti, da to čim preje store, ker se sicer lahko prigodi, da ne dobe knjige, ki nemara ne bo izšla v drugem natisu. Prosimo torej vnovič vse krajne šolske svete, korporacije, društva in posameznike, ki si nameravajo naročiti knjigo, da to nemudoma store, predno poide zaloga! Kakor smo že gori navedli, sprejema vsa naročila „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani.

Politični pregled.

— **Važne vesti z Balkana.** Govori se, da je Avstrija od evropskih sil dobila nalogo, pomiriti te kraje in prisiliti Turčijo, da v Makedoniji in Stari Srbiji sprejme evropsko finančno kontrolo; v ta namen naj okupira Staro Srbijo do Skoplja. Ti glasovi katerim Turki verujejo, so tako razburili duhove pri Turkih in Arnavtih, da so se ti začeli pripravljati, da z oboroženo roko napadejo Avstrije, ako se izpolnijo ti glasovi. — Glasovi o dohodu Avstrije so najbrže izmišljeni, a vse kaže, da so prišli med Turke od neke strani, ki bi rada videla, kako bi tako vest sprejeli Turki in bi li se temu kaj uprli; a z druge strani naj bi ta vest ogorčila

Turke in Arnavte proti Srbom, da bi se začelo klanje in taki krvavi neredi, ki bi imeli za neizogibno posledico avstrijsko okupacijo, naj si tudi „za časno“. V solunskem in bitolskem vilajetu je odredjena mobilizacija, ki se je že začela. — Kaj Turki s to mobilizacijo nameravajo, se ne ve; a zdi se, da bo ta vojska, 200.000 mož, poslana proti bolgarski meji; en del pa bo poslan v Staro Srbijo. — Turki se vesele vojske z Bolgarijo, na katero so že dolgo jezni, a govori se tudi, da bo morda treba braniti tudi Staro Srbijo. Turki so fanatizovani za vojsko, posebno odkar je bil poizkušen atentat na sultana, ki so ga baje zakrivali Bolgari.

— **Ogrska kriza.** V Budimpešti je izšla knjižica, ki priporoča, naj zasede ogrski prestol kak hohenzollernski princ. Sploh imajo Mažari navado, kadar jim ni vse po volji, da groze z izpremembo vladarske rodbine. Izključeno seveda nikakor ni, da imajo tudi nemški vodilni politiki, ki sanjajo o svetovni nemški državi, svoje prste pri sedanjih zmedah na Ogrskem vmes.

— **Kaj se pripravlja na Balkanu?** Iz Belgrada poročajo, da ondi nihče ne dvomi, da se Turčija ne pripravlja le na vojsko proti Bolgariji, ampak tudi proti onim tujim državam, ki bi se hotele umešavati v notranje turške razmere. Vendar vojska Turčije z Bolgarsko ni še neizogibna. Neprenehoma dohajajo v Belgrad vesti, da Bolgarija zbira veliko vojsko na turško-bolgarski meji. Skozi Belgrad je šel prvi transport Krupovih brzostrelnih topov za Turško. Pričakuje se velik transport francoskih topov za Bolgarsko.

— **Rusko-Poljsko.** Vsled splošne stavke v Varšavi je od glavnega mesta popolnoma ločen južnovzhodni del Rusko-Poljske. V pisarnah Eskomptne banke je izvršila policija hišno preiskavo, nakar so prijeli dva uradnika. Zadnje dni je bilo v mestu mirno, dasi je delavstvo razburjeno. Preprečili so vse poizkuse, prirediti nemire. Varšavski dnevniki ne izhajajo. V sredo so se spopadli v Varšavi stavkajoči delavci z železniškim bataljonom, ki je nastopil službo. Tudi v Lodzu je izbruhnila splošna stavka. Približno 40.000 delavcev ne dela.

— **Rusija.** Gosudarstvenaja duma Državni zastop bodo otvorili v navzočnosti članov carjeve rodbine, ministrov in diplomatičnega zbora. Poslancem predlože sledeče zakonske načrte: Izprememba mestne in deželne uprave, izprememba kmečkih zakonov, judovsko vprašanje, prisilni šolski obiski itd. Poročale bodo tudi letos ustanovljene reformne komisije.

— **Nemci v Afriki.** V Hamburgu sodijo prizadeti trgovski krogi, da je položaj v Nemški Vzhodni Afriki za Nemce skrajno nevaren. Boje se, da izbruhne vstaja proti Nemcem med bojevitimi Vahehe-rodovi. V Trst je odpotoval mornariški kapitanski poročnik Behnke, da pripravi vse za vkrcanje nemškega mostva, ki odpotuje na ladji „Körber“ skozi Trst v Afriko. Čudno, da smejo Nemci svoje vojaške čete voziti skozi Avstrijo!

Rusko-japonska vojna.

Vzroki ruskih porazov. Ruski častnik, vrnivši se iz japonskega ujetništva, poroča v nekem peterburškem listu, kaj je slišal o vojski od japonskega častnika.

Vprašal sem, kako je bilo pri Ljaojanu.

„Grozno“, je odvrnil japonski častnik. „Ojama in Kuropatkin sta oba ob istem času dala povelje za umikanje. Rusi so prehitro povelje izvršili in Japonci so zavzeli njih mesta ter so tako ostali gospodarji bojišča.“

„Bilo je z vami res tako zlo?“

„Bilo je res in mi smo se že hoteli priznati za poražene, ko so nas Rusi prehiteli z umikanjem.“

„A kako je bilo v januarju pri Sandepu? Ste li tam imeli veliko vojsko?“

„Peščico, okrog ene divizije. Še en vaš napad in mi bi bili morali Sandepu zapustiti in to tem hitreje, ker so nas Rusi že obšli od desne strani.“

„Rusko umikanje je tedaj za vas bilo presenečenje?“

„Popolnoma! Dano je bilo povelje, da se na našem levem krilu reserve pojače, ko so tu odstopili naši.“

„Kako razlagate naše poraze?“

„Premalo inicijative, premalo odločnosti pri izvrševanju določenega načrta in premala svežost armade.“

Vsi ti nedostatki se dajo odpraviti po toliko bridkih izkušnjah in tako ogromnih škodah.

Na bojišču. Na mandžurskem bojišču je mirno. V Koreji pa se Japonci zelo gibljejo in tudi na vzhodu. V ustju reke Gofra so Japonci izkrkali svojo posadko, večje križarsko brodovje plove v Ohotskem morju in obrežju Kamčatke. Dne 13. avgusta so Japonci bombardirali Lazarevsk in odtod odpluli proti Džauru. V Nikolsku se čisto slišijo strelji od Sahalina. Ob ustju Amurja, v Tatarskem in Laperuzovem zalivu križarijo japonske torpedovke. V Koreji je bil japonski napad na Sakasi odbit. Drugi oddelek je pa vzel Sinpunzansin. Rusi so pa na to stopili v ofenzivo in Japonce odgnali od Kopunsana. Čuje se, da so znatne sovražne sile pri Hadongu, ki hočejo prekorčiti gorovje.

Japonci prodirajo. Iz Tokia 19. t. m.: Japonci v severni Koreji neprestano prodirajo. Rusi so zapustili svoje utrjene postojanke in so potisnjeni proti severu. Južno od Tumena ni nobenega Rusa več. Japonska korejska armada je sedaj z Ojamovo v zvezi.

Iz Londona poroča list „Times“ 28. t. m. o izjavi nekega japonskega mirovnega pooblaščenca: Vojna moč Rusije na Daljnem Vzhodu je strta. Vladivostok ni pripraven za vojno pristanišče. Port Artur, polotok Liaotunin Koreja so opirališča, ki zagotavljajo Japonski odslej premoč v tihomorskih vodah. Sibirski železnica bo služila mirnemu trgovskemu prometu.

Iz Petrograda poročajo: Če se prekinijo mirovna pogajanja, bodo vpoklicali vse rezervnike iz letnikov 1897—1902. Sestavili se bosta dve novi armadi. Linevič si je nabavil 35.000 mongolskih konj in brzojavlja zelo zmagonosno. Admiral Birilev je 21. t. m. poročal carju o presnovi ruske mornarice.

Pogodba o angleško-japonski zvezi je podpisana.

Poročajo, da so ruski pooblaščenca izjavili, da je mir za Rusijo neobhodno potreben, da pa mu stavljajo Japonci nepremostljive ovire. Car je poslal Wittu zmagonosne Linevičeve brzojavke.

V sredo pri mirovni konferenci protokoli v Portsmouthu niso bili podpisani. Podpisane so bile samo štiri točke. — Japonska je predložila nov predlog, naj Rusija od nje kupi nazaj polovico Sahalina za 1200 milijonov. Konferenca je odgojena do 26. t. m.

Kupujte narodni kolek!

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvrhne saveje s imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtušnje odprto.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XVII. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovanskih učit. društev“ dne 13., 14. in 15. avgusta t. l. v Pulju uspela tako lepo. Zahvaljuje se v prvi vrsti gg. poročevalcem: Pavlu Plesničarju, dr. Fran Hlešču, Miroslavu Anžlovarju in Ivanu Šegi za izborna in zanimiva poročila; g. Ernestu Jelusiču, nadučitelju v Pulju, za obilni trud, ki ga je imel s pripravami za Zavezino zborovanje; slavnemu odboru „Čitalnice“, da je prepustila svoje prostore za sejo upravnega odbora; gđc. Drolovi in Petrovčičevi, ki sta pripomogli k prireditvi koncerta; gg. pevcem za lepo petje; vsem onim, ki so brzojavnim potom pozdravili naš shod; vsem govornikom za navdušene napitnice in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila Zaveza tako impozantno. Prav posebno pa se zahvaljujemo slavnemu poveljništvu c. in kr. mornarskega arsenala, ki nam je dovolilo ogledati mornarski arsenal, veliko bojno ladjo „Kronprinz Rudolf“ in nad vse zanimivi muzej ter dalo v to, spretno vodnike, ki so nam raztolmačili vse natanko; slav. c. kr. pristaniškemu admiralatu, ki nam je, neomejeno in brezplačno dal na razpolago 2 tenderja za prekrasno vožnjo na divne Brione in v Fazano; g. Zaffarju, ravnatelju Brionskih otokov za ljubeznjiv sprejem in tolmačenje tamošnjih zanimivosti. Vsem prav posebna zahvala. Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

V LJUBLJANI, dne 20. avgusta 1905.

Tajnik: **Drag. Česnik.**

Predsednik: **L. Jelenc.**

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moja iskrenoljubljena soproga, gospa

Jožefa Šušterič

danes, dne 24. avgusta 1905, v Ljubljani, po kratki mučni bolezni v 46. letu svoje starosti previdena s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspala. (418) 1

Nepozabna rajna bode prepeljana v Štore, ter bode pogreb dne 26. avg. t. l. ob 8. uri dopoldne iz štorskega kolodvora na teharsko pokopališče.

Draga rajna bodi priporočena v blag spomin in molitev.

Jožef Šušterič.

Zahvala.

Ob bolezni in smrti naše predrage, predobre, nepozabne matere

Jožefe Šah

skazalo se nam je obilo sožalja in tolažbe. Zato se čutimo dolžni zahvaliti se tem potom vsem, ki so se nas v teh srcih trgaajočih dneh tako sočutno spominjali. Zlasti se zahvaljujemo mil. gosp. opatu, prečastiti duhovščini; dragim sorodnikom, ljubim znancem, prijateljem, sosedom ter vsem, kateri so spremljali drago nam pokojnico na zadnji poti. Vsem bodi ljubi Bog plačnik! Drago rajnko priporočamo v blag spomin in molitev.

Teharje-Lisce, dne 19. avgusta 1905.

(411) 1 **Žalujoči ostali.**

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, slav. učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejšje oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno.

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

v zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bele, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spvedne listke, razglednice hranimo in združne knjižice ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari.

V nedeljo, dne 27. t. m.
v Narodnem domu v Celju

zajtrkovalni koncert

šostanjske narodne godbe.
Začetek ob pol 8. uri dop.

Izgubljena (pozabljena) je spominska knjiga (Stammbuch)

na kolodvoru v čakalnici II. razreda, temno rdeče vezana z zaponko; pošteti najditelj naj jo odda proti nagradi v Kolo-
dvorski ulici 5. gosp. Lovrečku. (420) 1

Trgovski učenec

iz boljše hiše, kateri bi bil pod nadzorstvom starišev ali sorodnikov, se takoj sprejme v manufakturni trgovini

R. Stermecki, Celje.

(419) 1

Jščem kuharico

in

boljšo služkinjo

ki govorite tudi nemški z 2. septembrom za Opa-
tijo. Predstavi se vsak dan od 2. do 4. ure popol-
dan v hotelu
„pri Zamorcu“ I. nadstropje, vrata št. 10.

Hiša s pekarijo

v trgu Rogatec pri Slatini, 8 minut od ko-
lodvora, s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, vrtom,
hlevom je takoj **naprodaj**; da se tudi
v najem. Za peka pa tudi za penzionista
prav primerna. (415) 3-1

Pojasnila daje **J. Kraus, Rogatec.**

Zvezna knjigovoznica

v Celju

Schillerjeva ulica št. 3

- se priporoča javnemu učiteljskemu -
prebistli duhovščini, slav. župniščim
in občinskim uradom, posojilnicam,
šolskim svetom in p. n. občinstvu za
vsa v svojo stroko spadajoča dela
kakor vezanje raznih liturgičnih in
drugih knjig, zapisnikov, molitvenikov;
v izdelovanje fascikljev, map itd. —
Sprejemajo se tudi vsakovrsta galan-
terijske dela.

Ker je opremljena z najmodnejšimi
in najmodnejšimi stroji, omogoča in
drugič izdelavo, kar v vsaki hiši
najhitreje, ceno in kakovost.

Vse poslovanje in naročila je na-
stavljati na: **„Zvezna knjigovoznica“** v Celju.

Posestvo

v prijaznem kraju, obstoječe iz lepo zidane
hiše, zidanega, z opeko kritega gospodarskega
poslopja, kozolca, mlina in žage, zraven mla-
tilni, slamorezni in sadni stroj na vodno moč,
vse v najboljšem stanju, se iz proste roke
takoj proda po jako nizki ceni in
ugodnimi pogoji. — Natančneje pojasnila daje

Franc Poduvratnik

gostilničar in posestnik v Lepinji obč. Mozirje.
(416) 3-1

Naprodaj

ste 2 zidani **hiši** z vrtom, v eni je gostilna in
prodajalna, v drugi pa 3 stanovanja v Zabukovci,
pošta Griže. (413) 2-1

Naslov pove upravnistvo „Domovine“.

Posestvo

v kraju **Poreber**, občine Jurkloster pri
Celju obstoječe iz lepih njiv, travnikov, vino-
gradov in gozdov v obsegu od 42 ha 79 a
ter s prijaznim in močnim hišnim in gospo-
darskim poslopjem je

naprodaj.

Na posestvu je kamen, pripraven za ce-
ment, zemlja je pripravna za opeko, v zemlji
najde se tudi v veliki množini premog.

Posestvo je blizu vožne ceste, blizu kolo-
dvora Rimske toplice (Römerbad), torej na
vsak način za promet jako pripravno.

Cena je 12000 kron, pod ugodnimi po-
nujajočimi pogoji mogoče tudi nižje — Več
se poizve pri lastniku (412) 2-1

Jožef Vrečko

pošta **Planina na Štajerskem.**

Štev. 1214.

Razpis stavbe.

Okraja Celje in Šmarje pri Jelšah od-
dasta potom ponudbe napravo novega mejnega
mosta ob okrajni cesti I. razreda Celje-Rogatec
km 14'393 na Grobelnem.

Gradnja: postranski zidi, železne traverze,
hrastove mostnice, železne ograje z zidanimi
parapeti.

Proračun stroškov 6.869 kron 56 vin.
Načrt, proračun in stavbeni pogoji se zamorejo
vpogledati vsaki dan razun nedelj ob uradnih
urah v pisarni okrajnega zastopa v Celju in
v Šmarju pri Jelšah.

Pismene, zapečatenе ponudbe z nadpisom
„**Ponudba**“ se imajo s priloženo 10%
varščino od stavbene vsote oddati, ali pa po
pošti poslati najkasneje

do torka 5. septembra t. l.

do 6. ure zvečer gospodu načelniku okrajnega
zastopa v Šmarju pri Jelšah ali pa podpisanemu
c. kr. vladnemu komisarju.

Za okrajni zastop Celje

dne 22. avgusta 1905.

C. kr. vlad. komisar: **Ernst pl. Lehmann**

Za okrajni zastop Šmarje p. Jelšah

dne 22. avgusta 1905.

Načelnik: **dr. Jos. Georg.**

(414) 3 -1

Pri profesorju v Mariboru dobila za
(388) 5-3 prihodnjo šolsko leto

1-2 dijaka

stanovanje in hrano.

Naslov **A. B. poste restante Maribor.**

Pri prvovrstni avstrijski **zavarovalni družbi proti**
(228) **požaru in za življenje** najdejo 17-7

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski
posel, kot glavni zastopniki in stalni **potovalci** pa dobro
trajno službo. Ponudbe pod „15.305“ Gradec, poste restante.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri
brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom
ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta
1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-
mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih
potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —40

podružnica R. A. Smekal.

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba
na edino hrvatsko vavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta
Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem
in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke
proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Kro-
atiae“ v Trstu. (239) 26-8

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

Lep mlin

na 10 kamnov in dvanajstimi stopami ter z vedno
močno vodno silo na **Primostku**, tik okrajne ceste,
od pokojnega Franca Premierja, pol ure od
mesta **Metlike**, se **proda po nizki ceni in ugod-**
nimi pogoji, polovica kupa se lahko po 4 1/2%
uknjiži. Poleg mlina je tudi še potrebno poslopje,
dve šupi, vinska klet, konjski in živinski hlevi,
veliki svinjaki, kozolec (toplar), pod in kozole;
zraven je tudi veliki sadni vrt, travniki in gozd
z debelimi hrasti do 8 oral, za prašičjo in živinsko
rejo jako ugoden.

Natančneje se izve pri lastniku **Frideriku**
Skušek, trgovcu in posestniku v **Metliki**,
Dolenjsko. (405) 3-2

Pristna

istrijska vina

kakor vina iz otoka Vis (Lissa)

priporoča po najnižjih cenah (18 do
24 kr.) od 56 litrov naprej franko
= postaja Pulj proti povzetju. =

Egidij Vio, trgovec
z vinom v Pulji (Istrija).
(361) 11-6

Trgovina s papirjem, pisalnim
in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

prej D. HRIBAR

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2
priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, doku-
mentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Novosti:

Studenčni kataster, dnevnik
občinskega zaklada, dnevnik
ubožnega zaklada } za občine

Dopisnice za naznanila izostanka vojaških
prememb

Izpisek iz zemljiške knjige } za odvetnike
a) posestni list } in notarje
b) bremski list

Dopisnice, poštna spremnice,
nakaznice, zalepke, spremnice
s povzetjem, menice, čeki
in poštna položnice za c. kr.
poštna hranilnice } veljavno samo
za naučne
namene

Razdelitev učne tvarine, spisal K. Marschitz

Časovni predmeti:

Umetalni ogenj za veselice itd.

Lampijoni v raznih barvah in oblikah

Papirnat krožniki okrogli in štirioglati

Papirnat servijete

Karte za tombolo

Koriandoli (Confetti)

Serpentin (trak iz papirja) v raznih
barvah

svinčniki

kamenčki

peresa

tablice

peresniki

gobice

radirke

črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih čr-
tane, z eno ali dvema
kolonom, v papir,
platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo,
župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope,
hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih to-
varniških cenah.

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času

Svileni papir v vseh barvah.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od napriprostejšje do najfinejše iz-
peljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potreb-
ščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznana dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Hiša

(395) 3-3

8 km pred Ljubljano ob državni cesti s
3 sobami, kuhinjo, kletjo in sadnim vrtom
ob potoku

je naprodaj.

Pripravna je za rokodelca, kateri bi za
Ljubljano izdeloval. — Pojasnila daje

FR. CVEK v Kamniku.

Učenca

(396) 5-5

s primerno dobro šolsko izobrazbo, sprejme takoj z dobrim
pogojem **IVAN MEKE, trgovec v Hrastniku.**

Ravno tam se sprejme popolnoma izurjena

prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika; plača po dogovoru.

— SVOJI K SVOJIM! —

Rafael Salmič Celje — „Narodni dom“

Prva spodnještajerska narodna tr-
govina z urami, zlatnino, srebr-
nino in optičnimi predmeti

priporoča

(20) — 23

svojo bogato in izborna zalogo vsega v to stroko spa-
dajočega blaga po najnižjih konkurenčnih cenah.

Za vsako prodano uro jamčim 2 leti, kakor tudi za vso zlatnino in sre-
brnino, ki je puncirana po c. kr. kontrolnem uradu.

Prevzamem vsa dela, popravila itd., katera izvršujem najvestneje točno in ceno.

Ilustrovane cenike razpošiljam brezplačno in poštne prosto.

Gg. zdravniki pozor!

Aprobirane maxim. min. termometre 1^a vrste
prodajam po tovarniških cenah.

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo à

40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90

v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom,
Celje, Pattan N.
Dobrna, Strasser Paul.
Gotovlje, Malgaj Fr.
Gornji grad, J. Božič.
Hrastnik, Bauerheim P.
Loka, Jukša Ivan
Mezrije, Žuža Fr. (386) 44—3

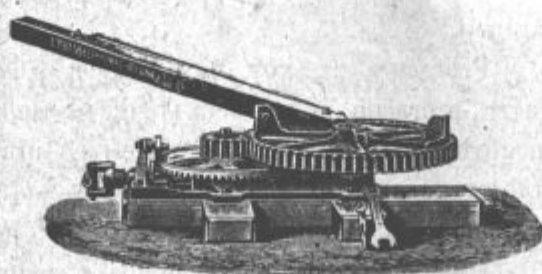
Nova cerkev, Arlič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob J. L., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Korun Fr.
Šmarje, Štupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Fazarine A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zottl Fran.
Žužem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

VIZITNICE
ZVEZNA TISKARNA
PRIPOROČA

== Posebni ceniki strojev zastonj! ==

Vsakovrstne najboljše poljedelske stroje,
posebno pa

mlatilnice

za ročno rabo in na vitelj (gepelj) ter čistilnice
priporoča

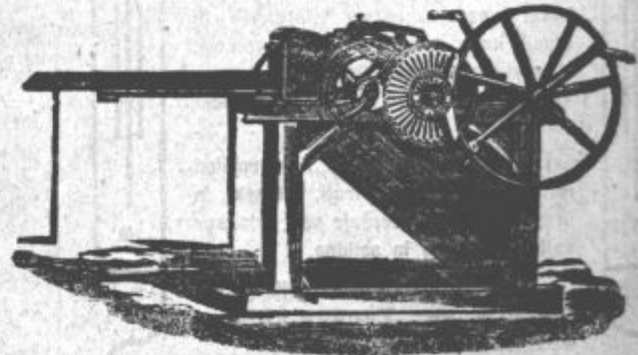
Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje.

Zaloga

omar za led, strojev za
izdelovanje sladoleda, su-
rovega masla in prešic
za pripravljanje malino-
vega soka.

Vrtni stoli in železno pohištvo.

Traverze in cement!

NOVO!

Dunajska splošna vzajemna družba za zavarovanje pogrebnih stroškov

NOVO!

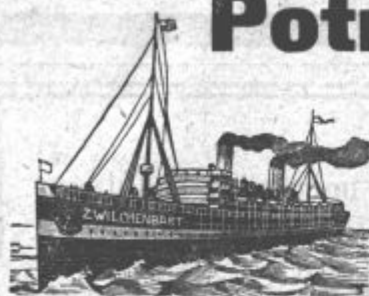
zavaruje vsote po 50, 100, 200, 250, 300, 400 K, ki se izplačajo v slučaju zavarščine smrti v teku 24 ur donatelju polične knjižice. — Mesečne premije so jako nizke. — Natančna pojasnila daje zastopnik za Celje in okolico

(342)

ALOJZIJ TERČEK, Breg pri Celju štev. 8.

10-7

Potnikom v Ameriko v predvarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (255) zastoj in poštnine prosto. 50 14

Zavitke priporoča „Zvezna tiskarna“.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za občinska in korporacijska posojila v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za hranilne vloge ostane kot je bila dosedaj 4%.

(14) 34

Suhe gobe, mališno štupo, orehe laneno seme, oves, pšenico, ječmen, rž, krompir, fižol, lečo, proso, kumino, seme od sončnic, kamelice, konoplje, deteljno seme, sploh vse deželne pridelke kupuje (42) 50-29

Ant. Kolenc, trgovec v Celju

Narodni dom.

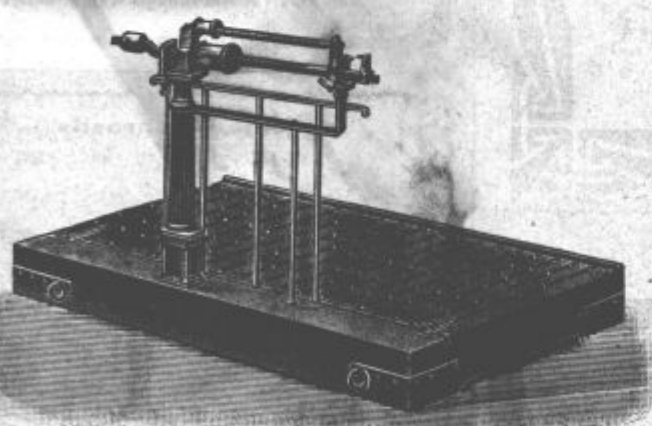
Slavnemu občinstvu pa priporoča svojo bogato zalogo vedno svežega špecerijskega blaga na debelo in drobno, kakor tudi pristno domače vino v sodih od 56 ltr. naprej vse po najnižji ceni.

Svoji k svojim!

Iščem dobro trgovino
v najem

do 1. oktobra.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

Različne tehtnice.

Štedilna ognjišča,

izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove,

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvrše.

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, napeljavno strelododov itd.

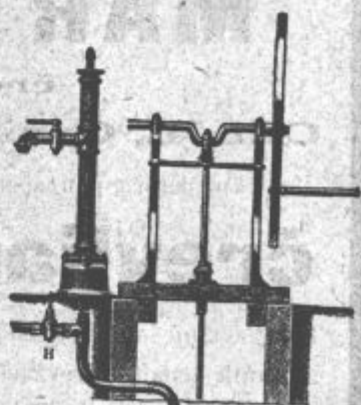
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

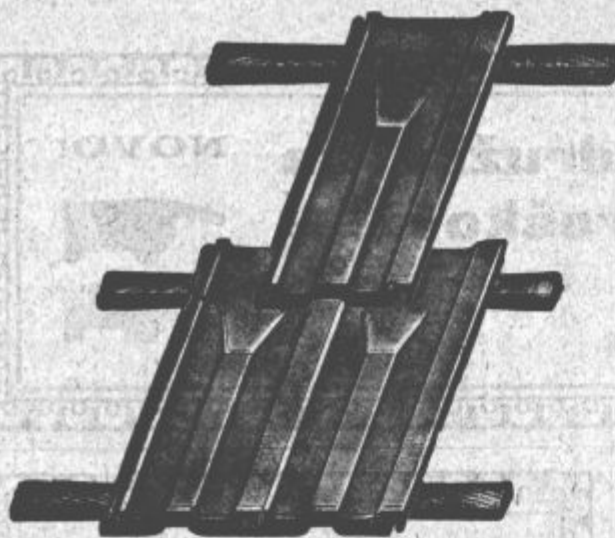
Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-19

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ CELJE ♦ Poljska ulica št. 14.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke „Koroški model“ (Strangfalzziegel).

(222) 20-16

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. ♦ Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in J. Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takošnja in najzanesljivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.

BOLESTNOM ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

(389) 20-4

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 105, Slavonija.** Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamažlosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter daluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v. Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu šte. 105, Slavonija.

Cenj. narodnim rodbinam
se priporoča

Kati Novak
izprašana babica
Gaberje št. 46.

(pri Celju). (398) 3-3

V Gaberjih tik Celja, v novo zidani hiši je

7 stanovanj

po 1 kuhinja in 1 soba, tudi kuhinja z 2 ali tremi sobami s pripadajočimi prostori, vsa k čas oddati. Eno stanovanje od teh z modernim lokalom za trgovino mešanega blaga.

Mesečne cene 8 do 20 gld.

Natančneje pove (403) 2-2

Franjo Pušnik, Gaberje 86.

Original SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birno itd. so

Singerjevi
šivalni stroji
za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (152) -42

Priporočilo!

(321) 10-9

MARTIN KOLŠEK

črevljarski mojster

CELJE, Graška cesta št. 22 (v hiši g. A. Kolenca)

priporoča p. n. občinstvu svojo, po najmodernejšem načinu urejeno

črevljarsko delavnico

kjer izvršuje vsa najfinejša kakor tudi priprosta dela, okusno in lično ter po
znižanih cenah. Prevzame tudi vsa popravila in jamči za vsa dela kakor tudi
za kakovost blaga. Zagotavlja vse svoje cenjene naročnike in odjemalce, da
jih bode postregel kakor dosedaj tudi vnaprej točno in solidno.

Naprodaj je zgotovljena obutev raznih velikosti in najboljše kakovosti.

Nizke cene.

Reelna postrežba.

Gostilna v Narodnem domu

(Hotel Klemas) (402) 3-3

v Brežicah

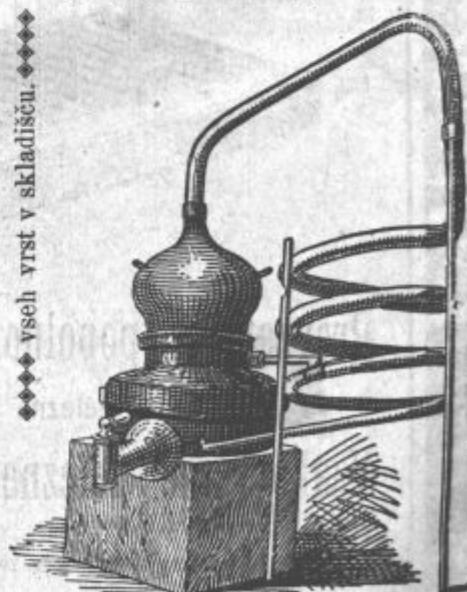
se odda takoj na račun.

Natančne pogoje pove

Oskrbištvu Narodnega doma v Brežicah.

Zacinjenje in popravila vsake vrste
točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje
žganja

Demetriy Glumac, kotlar
Celje, Graška cesta šte. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko
spadajoča dela kakor za vsakovrstno monti-
ranje parnih kotlov, za parne stroje v
barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovar-
nah za sveče in magarin itd., paro in
vodovode v bakru in železu.
(238) 50-31